

MÖHUK II ARA SINAVA HAZIRLIK SORULAR 19.04.2020

Ödevlerinizi okuyup notladım. Nihai soru listesi budur. Sınavınızda başarılar dilerim.

- 1) I.Davaya bakan hakimın usulü
II. Tarafların ikisi de yabancı ise uygulanacak usul
III. Tarafların ikisi de varandaş ise uygulanacak usul
IV. Tarafların biri vatandaş ise uygulanacak usul

Milletlerarası Usul hukukunda yabancı unsurlu özel hukuk meselelerinde uygulanacak olan lex fori ilkesi ile ilgili hangileri doğrudur?

- a) I ve III
b) I ve IV
c) II ve IV
d) I, II ve III
e) **I, II, III ve IV**
- 2) Yabancılık unsuru taşıyan ve tahkim yerinin Türkiye olarak belirlendiği tahkim prosedürleri bakımından 4686 sayılı yasa, tahkim yargılamasının yasal temelini ve çerçevesini oluşturan’dir.
a) Lex Mercatoria
b) Incoterms
c) **Lex Arbitri**
d) Lex Fori
e) Uncitral
- 3) Milletlerarası usul hukukunda bir işlem veya müessesenin maddi hukuka mı yoksa usul hukukuna mı dahil sayılacağı her zaman kolayca çözümlenemez. Bu iki hukuk arasındaki sınırı belirleyebilmek ve tatbik edilecek hukuku belirlemek için aşağıdaki işlemlerden hangisine başvurulur?
a) Atıf
b) Önsorun
c) **Vasıflandırma**
d) Kamu düzeni
- 4) Milletlerarası Usul Hukukunun niteliği ile ilgili aşağıdakilerden hangisi doğrudur?
a) Niteliği ve kaynağı itibarıyla nötr bir hukuktur.
b) **Sistematik bir düzenlemeden mahrumdurlar.**
c) Bir kanunlaştırmaya ihtiyaçları vardır aksi takdirde yürürlükleri kabul edilmez.
d) Taraf anlaşmalarının bir hukuk kaynağı olması Milletlerarası Özel hukuka kıyasla daha geniş bir alanda mümkündür.
e) Milletlerarası Özel Hukuk’tan bağımsız olarak nitelendirilir.
- 5) Milletlerarası Usul Hukukunun niteliği ile ilgili aşağıdakilerden hangisi doğrudur?
a) Niteliği ve kaynağı itibarıyla nötr bir hukuktur.
b) **Sistematik bir düzenlemeden mahrumdurlar.**

- c) Bir kanunlaştırmaya ihtiyaçları vardır aksi takdirde yürürlükleri kabul edilmez.
 - d) Taraf anlaşmalarının bir hukuk kaynağı olması Milletlerarası Özel hukuka kıyasla daha geniş bir alanda mümkündür.
 - e) Milletlerarası Özel Hukuk'tan bağımsız olarak nitelendirilir.
- 6) Milletlerarası hukukta 'hukuki menfaat' kavramı hangi hukuka göre değerlendirilir?
- a) Hukuki menfaat usul hukukuna tabi olduğu için Lex Fori'ye göre değerlendirilir.
 - b) Esasa uygulanan maddi hukuka göre değerlendirilir.
 - c) Milletlerarası usul hukukunda hukuki menfaat aranmaz.
 - d) Maddi hukuka ilişkin ortaya çıkmışsa esasa uygulanan hukuka göre, usule ilişkin ortaya çıkmışsa Lex Fori'ye göre değerlendirilir.
 - e) Tarafların yararına hareket edilerek seçilen hukuka göre değerlendirilir.
- 7) Yabancıların adli yardımdan faydalanmaları karşılıklılık şartına bağlanmıştır. Bu bilgi doğrultusunda aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?
- a) AİHS'ne göre dava hakkı ihlalidir.
 - b) HMK'da öngörülmüştür.
 - c) Karşılıklılık milletlerarası hukuk kuralı değildir.
 - d) Karşılıklılık şartı ihmal edilemez.
 - e) Devletler mali, siyasi veya hukuki fedakarlığı karşı taraftan istemekten vazgeçebilirler.
- 8) Aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?
- a) Yabancı unsurlu özel hukuk meselelerine usul hukuk bakımından daima hakim'in hukuku uygulanır.
 - b) Milletlerarası usul hukuku sadece ülkede açılan uluslararası karakterli özel hukuk davalarının usulü ile ilgilenir.
 - c) Türk hukukunda yabancı unsurlu davalarda mahkemelerin milletlerarası yetkisi iç hukukun yer itibarıyla yetki kurallarına atfen düzenlenmiştir.
 - d) HMK'da yabancı unsurlu davalara özgü yargılama kuralları vardır.
- 9) Yargı bağımsızlığı ile ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?
- a) Yargı bağımsızlığı her devletin kendi üzerindeki hakimiyet hakkı olan yargı yetkisine getirilmiş bir sınırlamadır.
 - b) Yargı bağımsızlığı, bu bağımsızlığa sahip olan devletin fiilinden sorumlu olmadığı anlamına gelmez.
 - c) İlgili devlet, fiilinden sorumludur ancak bu devlet fiilin yargılamasından muafır.
 - d) Devlet sahip olduğu yargı bağımsızlığından vazgeçtiği takdirde yargılanabilir.
 - e) Devletin, diplomatik temsilci ve konsolosların yargı bağımsızlığının kapsamı ve şartları birbirinden farklı değildir.
- 10) Aşağıdakilerden hangisi yabancı devletin icra bağımsızlığının özelliklerinden birisi değildir ?
- a) Günümüz doktrini, icra muafiyetinin sınırlı olduğunu kabul etmektedir.

- b) Yabancı devlet mallarının icra işlemlerinden mutlak olarak muaf olduğu yolundaki anlayış, günümüzde de devam etmektedir.
- c) Günümüzdeki devletler hukuku, devletin belirli mallarının haczedilmez olduğu anlayışını benimsemektedir.
- d) Bir devlete ait malların hangilerinin hacze konu olamayacağı konusundaki kurallar, milletlerarası örf-adet hukukunda yer almaktadır.
- e) Yabancı devletin kamusal amaçlara tahsis edilmiş malları icra bağışıklığı kapsamında iken, ticari amaçlara tahsis edilmiş malları ise icraya konu olabilecektir.

11) Türk mahkemelerinin yargı yetkisiyle alakalı aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

- a) Yabancılık unsuru taşıyan bir özel hukuk uyuşmazlığının Türk mahkemelerinde görülebilmesi için Türk mahkemelerinin yargı yetkisini sınırlayan bir devletler hukuku kuralının mevcut olmaması gerekir.
- b) Türk mahkemelerinin yargı yetkisinin mevcut olup olmadığı devletler hukuku çerçevesinde belirlenirken, milletlerarası yetkinin mevcudiyeti Türk hukukunun milletlerarası yetki konusunu düzenleyen kurallar çerçevesinde belirlenir.
- c) Devletler hukuku teamülünden yahut milletlerarası sözleşmelerden kaynaklanan istisnâ bir statü olan yargı bağışıklığı, devletin yargı yetkisini sınırlandırır.
- d) Mahkemeler, yargı bağışıklığı bulunan kişiye karşı açılan davaları esastan reddetmek zorundadır.
- e) Yabancılık unsuru içeren bir davanın Türk mahkemelerinde görülebilmesi için hem yargı yetkisinin mevcut olması, hem de milletlerarası yetkiyi haiz bir Türk mahkemesinin bulunması gerekir.

12) Avusturya Büyükelçiliği Teknik Elemanı A'nın reşit olmayan Avusturya vatandaşı oğlu B, alkollü olarak konsolosluga ait araç ile Bağdat Caddesi'nde drift atarken otobüs durağına dalmış ve İran vatandaşı İ'nin ölümüne ve Türk vatandaşı T'nin bitkisel hayata girmesine sebep olmuştur. B'nin yargı muafiyetine ilişkin aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- a) B Diplomatik Misyon Elemanı olmadığından yargı bağışıklığı yoktur.
- b) B'nin ceza yargılama bağışıklığı olması Türk makamlarınca hakkında soruşturma başlatılmasına ve tutuklanmasına engel olmaz.
- c) B'nin işlediği haksız fiil sebebiyle Türk mahkemelerinde hem İran vatandaşı hem Türk vatandaşı, tazminat davası açabilir.
- d) B, Türk mahkemelerinde aleyhine açılan tazminat davasına cevap verir ve delil sunarsa bu yargı muafiyetinden feragat olarak kabul edilir.
- e) İ'nin yakınları İran mahkemelerinden aldıkları tazminat ilamını, Türk mahkemelerinde tanıma yoluyla onaylatmaları halinde icra bağışıklığı itirazı dinlenmez.

13) X şehrinde, Y devleti demir yollarına ait ve onarımı yapılan vagonlara Türk devleti tarafından ilamlı takipte bulunularak cebri icra isteminde bulunulmuştur. Yukarıda verilen olay doğrultusunda aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- a) yabancı devletlere ait olan mallar ilamlı icra yoluyla yapılmış olması kaydıyla cebri icra isteminde bulunulabilecektir.
- b) yabancı devletlerin kamusal amaçla tahsis edilmiş malları icra bağışıklığı kapsamındadır.

- c) Y devletine ait vagonlara haciz isteminde bulunulabilir;yabancı devletlerin ticari faaliyetlerinde cebri icra bağıışıklığından yararlanılmaz görüşü hakimdir.
- d) **Y devletine ait vagonlara haciz isteminde bulunulamaz;yabancı devletlerin ticari faaliyetlerinde cebri icra mümkün değildir.**
- e) Yabancı devlete ait olup diplomatik ve konsolosluk amaçları için kullanılmayan mallarda cebri icra mümkündür.

14) Türkiye’de Abd konsolosluğu ile arasında kira sözleşmesi bulunan A, borca aykırılık sebebiyle Türk Mahkemesinde dava açmak istemektedir. Buna göre aşağıdakilerden hangisi yanlış olur?

- a) A, MÖHUK m.49 hükümleri uyarınca dava açabilir.
- b) Yabancı devletin dava konusu işleminin özel hukuk ilişkisi olup olmadığına davaya bakan mahkemenin hukukuna (lex fori) göre karar verilmesi gerekir.
- c) Mahkeme yargı bağıışıklığının bulunmadığının tespitinde, ihtilaf konusu işlem veya ilişkinin niteliği veya amacını göz önünde bulundurulmalıdır.
- d) Yabancı bir devlet adına, diplomatik temsilci vasıtasıyla kurulmuş bir hukuku ilişki olması sebebiyle konsolosluğun değil yabancı devletin yargı bağıışıklığı dikkate alınmalıdır.
- e) **ABD hükümeti hakkında yargı bağıışıklığından yararlanamayacağı sebebiyle yargılama yapılmış olması bu devletin icra muafiyetinden de yararlanamayacağı anlamına gelir.**

15) HMK md.6 ve HMK md.9’a göre yabancılık unsuru taşıyan uyuşmazlıklarla ilgili davalar nerede açılmalıdır?

- a) Davacının yerleşim yerinde, belli değilse mutad meskeninin bulunduğu yerde
- b) Davacının mutad meskeninin bulunduğu yer mahkemesinde
- c) **Davalının yerleşim yerinde, belli değilse mutad meskeninin bulunduğu yerde**
- d) Davalının mutad meskeninin bulunduğu yerde, belli değilse yerleşim yerinde
- e) Davacının veya davacının vatandaşı olduğu ülke mahkemelerinde

16) I.Türk mahkemelerinin milletlerarası yetkisini,iç hukukun yer itibariyle yetki kuralları tayin eder.

II.Forum non conveniens doktrini Türk hukukunda uygulanır.

III.Özel yetki kuralına giren bir ihtilafın varlığı halinde yine de MÖHUK’daki genel yetki kuralına bakılır.

IV.Türk hukukunda forum shoppingi doğrudan engelleyen yasal bir düzenleme yoktur.

Yukarıdaki ifadelerden hangileri yanlıştır?

A)I ve II B)Yalnız III C)I ve III **D)II ve III** E)Hepsi

17) Dava konusuyla veya taraflarla gerçek bir ilişkisi bulunmamasına rağmen çok zayıf geçici veya tesadüfi irtibat noktalarına istinaden yetkili sayılan mahkemeler tarafından verilmiş kararların Türkiye’de etki doğurması(tanırma-tanfız) aşağıdakilerden hangisi ile engellenebilir?

- a) Milletlerarası Özel Hukuk Mevzuatı ile
- b) Davacının itirazına bağılı olarak
- c) Sözleşme veya tahkim yolu ile

- d) Newyork konvansiyonu ile
- e) **Davalının itirazına bağlı olarak**

18) Taşınmaz aynından doğan davalardaki yetkiye ilişkin aşağıda verilen bilgilerden hangisi yanlıştır?

- a) Taşınmazın zilyetliğine yahut alıkoyma hakkına ilişkin davalar taşınmazın bulunduğu yer mahkemesinde açılır.
- b) HMK'nın 12.maddesinde yer alan yetki kuralı yerel yetki bakımından kesin yetkidir
- c) **Türkiye'deki taşınmazlar üzerindeki aynı hak sahipliğine ilişkin davalarda taşınmazın malikinin vatandaşı olduğu ülke mahkemeleri kesin yetkilidir.**
- d) Taşınmaz üzerindeki aynı hak sahipliğinde değişikliğe yol açabilecek davalarda taşınmazın bulunduğu yer mahkemesi yetkilidir.
- e) HMK madde 12'de sözü edilen yetki kuralı yabancılik unsuru içeren aynı tasfiyenin söz konusu olduğu davalarda da uygulanır.

19) Milletlerarası karakterli uyuşmazlıkların çözümünde, tarafların menfaatlerine en uygun ülke mahkemesini seçmelerine ne denir ?

- a) forum necessitatis
- b) **forum shopping**
- c) forum non conveniens
- d) hiçbirisi

20) Milletlerarası yetki kurallarında esas alınan bağlantı noktaları milli kanun koyucular tarafından, bağımsız olarak tespit ve tayin edilmektedir. Bu durum ise zayıf veya sübjektif esaslara dayalı milletlerarası yetki kurallarının kabulünü doğurmaktadır. Bu durum literatürde aşağıdakilerden hangisi ile ifade edilir?

- a) Culpa in contrahendo (akit yapılırken genişletilmiş sorumluluk)
- b) Locus regit actum (akdin kurulduğu ülke hukuku)
- c) Lex fori (hâkimin hukuku)
- d) Lex loci conditionis (zenginleşmenin gerçekleştiği ülke hukuku)
- e) **Exorbitant jurisdiction (aşırı yetki kuralı)**

21) Aşağıdakilerden hangisinde milletlerarası borç akitlerinden doğan davalarda, davalının ikametgâhı mahkemesine ilaveten yetkili olan diğer mahkeme ve o yerin hangi hukuka göre belirleneceği sırasıyla doğru verilmiştir?

- a) Davacının yerleşim yeri – Lex Causae
- b) Sözleşmenin İfa Yeri – Lex Fori
- c) Davacının oturduğu yer – Lex Fori
- d) **Sözleşmenin ifa Yeri – Lex Causae**
- e) Davalının mutad meskeni – Lex Fori

22) Diplomatik temsilcilerin yargı bağımsızlığı ile ilgili hangisi yanlıştır?

- a) Diplomatik temsilciler, kabul eden devletin ceza yargısından bağımsızdır.
- b) **Diplomatik temsilcilerin özel konutları ve bu konutun içinde bulunan eşyaları el koyma, haciz ve icradan bağışık değildir.**

- c) Diplomatik temsilcilerin yargı bağışıklığı, Türkiye'nin de taraf olduğu Diplomatik İlişkiler Hakkında Viyana Sözleşmesi'nde düzenlenmiştir.
- d) Diplomatik temsilciler, tanıklık yapmaya zorlanamazlar.
- e) Diplomatik temsilcinin, kabul eden devlet dahilinde resmi görevleri dışında yürüttüğü ticari faaliyetleri ile ilgili davaları bakımından yargı bağışıklığı mevcut değildir.

23) Milletlerarası yetkiyle ilgili verilen bilgilerden kaç tanesi doğrudur?

- Ø Milletlerarası yetki kuralları sadece ait olduğu devlet mahkemelerinin yetkisini belirtir.
- Ø Devletler yabancılık unsuru taşıyan davalar bakımından mahkemelerinin milletlerarası yetkisini resen düzenler
- Ø Yabancılık unsuru taşıyan davalara milli mahkemelerde bakılabilmesi için kendi hukuklarına göre milletlerarası yetkilerinin bulunması gerekir.
- Ø Milletlerarası yetki kuralları her bir devletin yasa koyucusu tarafından serbestçe tayin ve tespit edilir.
- Ø Yabancılık unsuru taşıyan uyuşmazlıklar bakımından Türk mahkemelerinin milletlerarası yetkisi, iç hukukun yer itibariyle yetki kurallarına bağlanmıştır.

A)1 B)2 C)3 D)4 E)5

24) Aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- a) Bir davada, yabancıbir veya birkaçdevlet mahkemesinin milletlerarasıyetkisinin mevcudiyeti, davanın Türk mahkemelerinde görülmesine engel değildir
- b) Milletlerarasıyetki kurallarıher bir devletin yasa koyucusu tarafından serbestçe tayin ve tespit edilebilmektedir.
- c) Özel yetki kuralına giren bir ihtilafın varlığıhalinde, MÖHUK'taki genel yetki kuralına bakılmaz.
- d) Türk mahkemelerinin "forum necessitatis" prensibine istinaden yetki kazanabilmesi, söz konusu uyumazlığın Türkiye dışında bir ülkede dava konusu yapılamamasışartının gerçekleşmesi halinde mümkündür.
- e) Türk hukukunda, yabancılık unsuru taşımayan uyuşmazlıklar bakımından yer itibariyle yetkinin tesisinde aranan "dava ile yargıalanıarasındaki irtibat", yabancılık unsuru taşıyan uyuşmazlıklar bakımından milletlerarasıyetkinin tesisinde de gerekli ve yeterli sayılmıştır.

25) Almanya'da yaşayan Sofia İstanbul'a tatile gelir ve burada Türk vatandaşı Kemal ile tanışır. Uzun süren bir ilişkileri sonrası Türkiye'de evlenmeye karar verirler. Evlilikten hemen sonra şişli'de çok beğendikleri Sarıyer sitesinde ev alıp oturmaya başlarlar. 3 yıl sonra bir düğünde çocukluk aşkı olan sedayı gören kemal, sofıayı boşanıp seda ile evlenmek ister. Kemal vakit kaybetmeden istanbul'da boşanma davası açar. Aşağıdakilerden hangisi veya hangileri doğrudur?

1. Kemal veya sofia'dan birinin yerleşim yeri İstanbul ise İstanbul mahkemelerinin yetkisi mevcuttur.

2. Davadan önce son 6 aydan beri Kemal ve Sofia'nın birlikte oturdukları yer İstanbul ise İstanbul mahkemelerinin yetkisi mevcuttur.

3. Davalı sofia'nın davanın açıldığı sırada yerleşim yeri İstanbul'da ise İstanbul mahkemeleri yetkilidir.

- a) a) yalnız 1
- b) b) 1 ve 2
- c) c) yalnız 3
- d) d) 2 veya 3
- e) e) hepsi

26) Aşağıdakilerden hangisi konu itibariyle Türk mahkemelerinin münhasır yetki esasına dayanmamaktadır?

- a) Tazminat dışındaki Sınai Mülkiyete ilişkin davalar
- b) İflasın takibine yönelik davalar
- c) **İlamsız İcra takiplerinde itirazın iptali davası**
- d) Taşınmazların Aynına ilişkin davalar

27) Aşağıdakilerden hangisi yabancı mahkemelerin yetkili kılınması için yapılan yetki sözleşmelerinin geçerlilik şartlarından biri değildir?

- a) Yetki sözleşmesinin kamu düzeni ve dürüstlük kurallarını ihlal etmemesi
- b) Deniz yoluyla yolcu taşımacılığında yetki sözleşmesinin tazminat istemi doğmadan yapılmaması
- c) Yabancı devlet mahkemesinin adil yargılanma hakkını ihlal etmeyeceğine yönelik genel inanış
- d) **Yetki sözleşmesinin sadece tacir ve kamu tüzel kişileri tarafından yapılması**
- e) Türk mahkemelerinin yer itibariyle yetki esasına göre tayin edilmemesi

28) Aşağıdakilerden hangisi Türk vatandaşlarının kişi hallerine ilişkin davalar için söylenemez?

- a) Türk mahkemelerinin yetkili olabilmesi için, Türk vatandaşlarının kişi hallerine ilişkin davalarının yabancı ülke mahkemelerinde açılmamış veya açılmamış olması gerekmektedir.
- b) MÖHUK m. 41'in uygulama alanı bulabilmesi için, davanın taraflarından herhangi birinin Türk vatandaşı olması yeterlidir.
- c) **Kişi hallerinden ne anlaşılması gerektiği, Yabancı hukuka göre tayin edilir.**
- d) Davada taraf olan Türk vatandaşının davalı veya davacı olması m.41 hükmünün uygulanması bakımından önem arz etmemektedir.

29) MÖHUK m.41 hükmünün uygulanabilmesi için gerekli olan unsur, davanın Türk vatandaşlarının kişi hallerine ilişkin olmasıdır. Aşağıdakilerden hangisinin kişi hallerine ilişkin olmadığını söyleyebiliriz?

- a) Evlenmenin butlanı
- b) Yaş ve cinsiyet değişikliğine ilişkin davalar
- c) Evlat edinme
- d) **Eşler arasındaki mal rejimine ilişkin davalar**
- e) Türk vatandaşı olan işçi Bay E, Almanya Kreuzberg'te ikamet etmektedir. Yapımı 06.04.2019 tarihinde Roma'da başlayacak olan ve tamamlanması 06.04.2020 tarihi için planlanan köprünün inşaatında işçi olarak görev almak için Merkezi Napoli'de bulunan

İtalyan İnşaat Şirketi İ ile süresi 1 yıllık olan bir iş sözleşmesini 05.04.2019 tarihinde imzalar ve ertesi gün inşaatla çalışmaya başlar.

30) İşçi E ilk 7 ay maaşını sorunsuz bir şekilde tam vaktinde almıştır. Fakat 01.12.2019 tarihinde Covid 19 virüsünün İtalya'ya girmesi ile inşaat şirketi İ ekonomik olarak büyük bir kriz içerisine girmiş olup, belirli süreli iş sözleşmesi imzaladığı işçilerin, iş sözleşmelerini haklı bir nedene dayanmadan feshetmeye başlamış ayrıca bu işçilerin Aralık ayından itibaren maaşlarını yatırmamaya başlamıştır. Bu durumun farkında olan ve Aralık ayından beri maaşını alamayan Bay E işyerine gitmemeye başlamıştır. Bu durumda İtalyan inşaat şirketi İ 05.01.2020 tarihinde Bay E'nin iş sözleşmesini haklı nedene dayanarak feshettiğini bildirerek fesih bildiriminde bulunmuş ve Bay E'ye sözleşmenin geriye kalan kısmındaki maaş alacaklarını ödemeyeceğini bildirmiştir. Bu durum karşısında Bay E İtalyan inşaat şirketi İ'ye ödenmeyen maaşları için iş davası açmak istemektedir. İtalyan Şirket İ ise iş sözleşmesi devam ettiği süre içinde E'nin işe gelmemesi sebebiyle uğramış olduğu zararın tazmini ve ayrıca yapmış olduğu feshin haklı bir nedene dayandığını ispat amacıyla Bay E'nin kendisine karşı açmış olduğu iş davasına karşı olacak bir iş davası açmak istemektedir.

Yukarıda verilen somut olaydaki bilgiler ele alındığında aşağıda verilen şıklardan hangisi yanlıştır?

- a) İşçi E iş davasını Roma İş mahkemelerinde açabilir.
- b) İtalyan Şirketi İ, işçi E aleyhine açacağı iş davasını Roma iş mahkemelerinde açabilir.
- c) İşçi E iş davasını Kreuzberg iş mahkemelerinde açabilir.
- d) **İtalyan Şirketi İ, işçi E aleyhine Türk iş Mahkemelerinde dava açabilir.**
- e) İşçi E iş davasını Napoli iş mahkemelerinde açabilir.

31) İstanbul merkezli (R)şirketi Rusya'da gayrimenkul inşaatı yapmaktadır. (R) şirketi Rusya'daki acentesi aracılığıyla Rusya'da ikamet eden Bay B'ye apartman dairesi satmıştır. Yapılan sözleşmede uyuşmazlıkların çözümü için Londra mahkemeleri yetkilendirilmiştir. Apartmanın zamanında teslim edilmemesi üzerine Bay B İstanbul'da (R) şirketi aleyhine dava açmıştır. Davalı (R) şirketi İstanbul mahkemesinin yetkisiz olduğunu, yetki sözleşmesi ile Londra mahkemelerinin yetkilendirildiğini ileri sürmüştür. Bu yetki itirazı yerinde midir?

- a) **A.)EVET**
- b) **B.)HAYIR**

32) Davacı B'nin avukatı, gayrimenkul satışına ilişkin yetki sözleşmesi yapılamayacağını öne sürmesi itirazı yerinde olur muydu, neden?

A.)Evet, çünkü yetki anlaşmasının Türk mahkemelerin yer itibarıyla yetkisinin münhasır yetki esasına göre tayin edilmediği konulara ilişkin olması gerekir.

B.)Hayır, çünkü yabancı devlette bulunan taşınmazlar için Türk mahkemelerinin münhasır yetki söz konusu değildir.

33) Aşağıdakilerden hangisi yabancı bir devlet mahkemesinin yetkisini öngören anlaşmaların şekil ve esas bakımından geçerlilik şartlarından değildir?

- a) Yabancılık unsuru bulunmalıdır.
- b) Uyuşmazlığın mevcut bir borç ilişkisinden doğması gerekir.
- c) **Taraflar tacir olmalıdır.**
- d) Uyuşmazlığın Türk mahkemelerinin yer itibariyle yetkisinin münhasır yetki esasına göre tayin edilmediği konulara ilişkin olması gerekmektedir

34) Aşağıdakilerden hangisi Türk mahkemelerinin seçimine ilişkin yetki anlaşmaları bakımından yanlış bir hüküm içerir?

- a) **Sözleşme serbestisi ile paralel olarak herkes yetki anlaşması yapabilir.**
- b) Yetki anlaşması ancak tarafların üzerinde serbestçe tasarruf edebilecekleri uyuşmazlık konularına ilişkin olabilir.
- c) Yetki anlaşmalarında yetkili mahkemenin belirli olması gerekir.
- d) Yetki anlaşmalarının adi yazılı şekilde yapılması gerekir.

35) Fransa’da yaşayan(A)’nın ölümü üzerine İstanbul’da yaşayan kızı (B) mirasçılık belgesi almak amacıyla Bakırköy Sulh hukuk mahkemesine başvurur, mahkeme (A)’nın terekesindeki sadece bir araba olduğunun onunda Edirne’de olduğunu söyleyerek yetkisizlik kararı vermiştir. Bakırköy Sulh hukuk mahkemesi yetkisizlik kararında haklı mıdır?

- a) Evet, çünkü MÖHUK 43. Maddesinde terekeye dahil bulunan malların bulunduğu yerin yetkili olduğu belirtilmiştir.
- b) Evet, çünkü MÖHUK 43. Maddesi gereğince ilk basamak olarak ölenin Türkiye’deki son yerleşim yeri yetkili olduğu belirtilmiştir.
- c) **Hayır, çünkü mirasçılık belgesi çekişmesiz yargı işlerinden sayılır.Bu sebeple MÖHUK 40. Maddesi uygulanarak, talepte bulunan oturduğu yer mahkemesi yetkili olacağından mahkeme yetkilidir.**
- d) Hayır, çünkü MÖHUK 43. Maddesi sadece taşınmazlar için söz konusudur olayda araba olduğundan mahkeme yetkilidir.

36) Devletler hukukunun tanıdığı bağıışıklığın; yargılama yapılmasından ve hüküm verilmesinden muafiyet anlamında kullanılan "....." ve verilen hükmün icrasından muafiyete ilişkin olan "....." olmak üzere iki farklı türü vardır. Boşukları sıraya uygun olarak doldurunuz

- a) Sorumsuzluk-Dokunulmazlık
- b) Yargı bağıışıklığı-İcra bağıışıklığı
- c) Dokunulmazlık-İcra bağıışıklığı
- d) İcra bağıışıklığı-Yargı bağıışıklığı
- e) Yargı bağıışıklığı-Sorumsuzluk

37) Uluslararası Adalet Divanı Statüsü’nün 19.Maddesi uyarınca, Divan üyeleri, görevlerini yaptıkları sırada aşağıdakilerden hangisi ya da hangilerinden yararlanır?

- I. Diplomatik Ayrıcalık
- II. İcra Muafiyeti
- III. Bağıışıklık

IV. Dokunulmazlık

V. Yargı Muafiyeti

A) I ve II B) Yalnız III C) I, II, V D) I, III ve IV E) Hepsi

38) Aşağıdakilerden hangisi Türk hakiminin hukukuna (Lex Fori) tabi değildir?

- a) Def'i ve itirazlar
- b) Delillerin toplanması ve değerlendirilmesi
- c) Hüküm verilmesi ve hükmün kesinleşmesi
- d) Tebligat yapılması
- e) Dava masraflarına karşılık teminat gösterilmesi

39) 03.04.2020 tarihinde italyan şirket (a) dünyada yaşanan covid-19 salgınından dolayı çalışanlarını korumak için Türkiye tescilli (b) anonim şirketinden İtalyada teslim edilmek üzere 10 bin adet maske siparişi vermiştir taraflar yaptıkları sözleşmede çıkan uyuşmazlıklarda tahkim yerinin İtalya olduğu tahkim şartı koymuşlardır üretilen maskelerin teslim edilmemesinden dolayı italyada tahkim yargılaması başlamıştır (a)'nın yetkili avukatı tahkim yargılamasında hakemden türkiyede bulunan maskeler için ihtiyadi tedbir kararı aldırmasıdır (a)'nın avukatı olsaydınız ne düşünürdünüz?

- a) hmk 390.maddesi" dava açıldıktan sonra ihtiyadi tedbirin asıl davanın görüldüğü mahkemeden talep edilir " kanunun lafzından hareket ettiği için doğru bir davranıştır
- b) geçerli bir tahkim anlaşması bulunduğundan Türk mahkemelerinin ihtiyadi tedbir kararı verme yetkisi ortadan kalkmıştır
- c) tahkim yargılamasında verilen ihtiyadi tedbir kararını türkiyede tenfiz etmelidir
- d) **devletin hükümlerlik haklarının bir sonucu olan ve cebri icra hukuku alanına dahil olduğu için ihtiyadi tedbirin türk mahkemelerinin yetkisi üzerinde her hangi bir etkisi olamaz**
- e) tahkim yargılamasında verilen ihtiyadi tedbir kararını türkiyede tanıma talebinde bulunmalıdır

40) Tahkim mahkemelerinin yetkili kılındığı hallerde esas dava (tahkim yargılaması) ihtiyadi haciz veya tedbir kararının verilmesinden itibaren kaç gün içinde açılmalıdır?

- a) **30**
- b) 15
- c) 7
- d) 60
- e) 9

41) Merkezi İstanbulda olan Süttaş Süt Ürünleri A.Ş.'nin son dönemlerde büyükbaş hayvan ihtiyacı hasıl olmuş, merkezi Almanyada bulunan Viehzucht A.Ş ile 15.02.2020 tarihinde 1.000 adet Holstein tür inek için 3.500.000 \$ karşılığı anlaşmışlardır. Bu meblağın yarısı teslimden önce geri kalan yarısı ise teslimden sonra ödenecektir. Aralarındaki bu alım satım akdinin 41. maddesinde "işbu sözleşmeden doğan uyuşmazlıklar öncelikli olarak tahkim

yoluyla çözümlenmek üzere ICC'ye götürülecektir.” klozu bulunmaktadır. 20.02.2020’de inekler teslim edilmiş ancak Sütas Süt Ürünleri A.Ş yetkilileri 200 adet ineğin Holstein yerine Simental tür gönderildiğini farketmiştir. 2 hafta içinde kalan 200 Holstein tür ineğin gönderilmemesi durumunda geri kalan meblağı ödemeyecekleri ve Simental inekleri elden çıkaracakları ihtarını çekmiştir. Bunun üzerine Viehzucht A.Ş’nin avukatı Fatih Serbest tahkim yargılaması öncesi Simental ineklerin muhafazası amacıyla 21.02.2020 tarihinde İstanbul mahkemesinden ihtiyati tedbir kararı almış ancak tahkim yargılamasına başlanması gereken süre içerisindeyken Türkiye’de Covid-19 vakaları kısa bir sürede artmış, bunun üzerine Türkiye bütün yurtdışı seyahatlerini yasaklamış ve taraflar süresi içinde tahkime gidememiştir. Bunun sonucuyla ilgili alınan ihtiyati tedbir kararı hakkında aşağıdakilerden hangisi doğru olacaktır? Ek bilgi: 2020 şubat ayı 29 gündür.

- a) İhtiyati tedbir kararı 04.03.2020 tarihinde kalkar
- b) **İhtiyati tedbir kararı 22.03.2020 tarihinde kalkar**
- c) İhtiyati tedbir kararı süresi 13.03.2020(dahil) tarihinden salgın hastalık sona erinceye kadar durur
- d) İhtiyati tedbir kararı süresi 13.03.2020(dahil) tarihinden 30.04.2020(dahil) tarihine kadar durur ve kalan süre 15 güne tamamlanarak bu tarihin bitiminde işlemeye başlar.
- e) İhtiyati tedbir kararı süresi 13.03.2020(dahil) tarihinden 30.04.2020 (dahil) tarihine kadar durur ve kalan süre bu sürenin bitiminden işlemeye başlar.

42) Sierra Leone bayraklı FELLUCA isimli gemiye Kherson/Ukrayna limanından 2.000.000 metrik ton buğday kepeği yüklenmiştir. Yüklenen yük miktarı konişmentonda kayıtlanmıştır ve malın temiz ve eksiksiz olduğu kaydı düşürülmüştür. Varma yeri olan Bandırma limanında yükün 150.000 metrik ton eksik olduğu anlaşılmıştır. Bunun üzerine malın alıcısı konumunda olan UNO şirketi, şirket merkezi İstanbul’da olduğu için İstanbul 1. Asliye hukuk mahkemesinde, deniz alacağının eksik kalan kısmını teminat altına aldirmek için FELLUCA isimli gemiye ihtiyati haciz kararı koydurmak istemektedir. Taraflar arasında düzenlenen Recap sözleşmesinin 30. Maddesine göre; 100.000\$ altındaki uyuşmazlıkların çözülmesi, Londra Uluslararası tahkim mahkemesinde(LCIA) tahkim yoluyla gerçekleştirilecektir. UNO şirketi İstanbul 1. Asliye Hukuk’ta ihtiyati tedbir kararı aldirmek istediğinde davalı tahkim itirazında bulunmuştur. Buna göre alınacak ihtiyati tedbir kararıyla ilgili aşağıdakilerden hangisi doğrudur?

- a) Deniz alacağının esası hakkındaki dava uyuşmazlık için belirlenen hakem önünde veya yabancı ülke mahkemesinde açılmış olmadığından Türk Mahkemelerinde de tedbir niteliğinde olan ihtiyati tedbir kararı aldırılamaz.
- b) İlgili sözleşmeye konulmuş tahkim kaydına dayanarak deniz alacağının esası hakkında hüküm vermeye bir hakem kurulu yetkili olsa da 1355. maddeye göre yabancı bayraklı gemilerde ihtiyati haciz kararı vermeye yetkili olan mahkeme geminin demir attığı yer mahkemesidir. İhtiyati tedbir kararı Türk mahkemelerinden ancak Bandırma Asliye Hukukta alınabilir.
- c) Uyuşmazlığın esasına LCIA hakemleri karar verecek ise tedbir mahiyetindeki kararlara da bu hakemler karar vermek zorundadır.
- d) MTK m.6 uyarınca taraflar, tahkim yargılaması sırasında mahkemeden ihtiyati haciz isteyebilir. Tahkim yargılaması öncesinde tedbir niteliğinde ihtiyati haciz kararı alınamaz.
- e) Tahkim yeri Türkiye olmadığından UNO şirketi İstanbul mahkemelerinden ihtiyati haciz kararı konulmasını isteyemez. Aksi halde bu durum MTK m.1/ f.2’ ye aykırılık teşkil eder.

43) Baba tarafından Türk olan ve Fransa'da pastane açıp Türk tatlıları satmak isteyen, Fransız işletmecisi F ile Türk şirketi T arasında akdedilen anlaşmaya göre T pastane işletmecisi olan F'ye tatlı yapabilmesi için gerekli malzemeleri 05.04.19 tarihinde temin etmiş bedelinin de taraflarca 25.04.19 tarihinde ödenmesi kararlaştırılmıştır. Çıkabilecek uyuşmazlıklar için taraflarca tahkim anlaşması yapılmış ve tahkim yerinin Fransa olması hususunda anlaşma sağlanmıştır. Haziran ayı gelmesine rağmen T, F'den parasını alamamıştır. Bununla ilgili T'nin aşağıdaki başvurabileceği yollar hakkında hangisinde yanlışlık vardır?

- a) Hmk m.390 " İhtiyati tedbir, dava açılmadan önce, esas hakkında görevli ve yetkili olan mahkemeden talep edilir." hükmüne istinaden T, Türk mahkemelerinden ihtiyati haciz talebinde bulunamaz zira tahkim anlaşması gereği Türk mahkemelerinin yetkisi bertaraf edilmiştir.
- b) T, tahkim anlaşması gereğince Fransa'da tahkim yoluna başvurabilir.
- c) T, alacağının vadesinin gelmediği varsayımında, F'nin Türkiyede ki mallarını kaçırmaya ve saklamaya teşebbüs edeceği iddiasıyla Türk mahkemelerinden ihtiyati haciz talebinde bulunabilir.
- d) T, hakem kararını Türkiye'de tenfiz edebilir.
- e) T, tahkim yoluna başvurmadan önce Türk mahkemelerinden ihtiyati haciz talebinde bulunabilir.

44) 15.05.2019 tarihinde Rus şirketi ile Türk şirketi arasında buğday satımına ilişkin sözleşme yapılmıştır. Buğdayların teslim tarihi ve bedelin ödeneceği tarih 20.06.2019 olarak belirlenmiştir. Taraflar arasında yapılan yetki sözleşmesi ile uyuşmazlık halinde Rus mahkemeleri yetkili kılınmıştır. Türk şirketi 05.06.2019 tarihinde Türk mahkemesinden Rus şirketinin Türkiye'de bulunan malları üzerinde ihtiyati haciz kararı aldırılmıştır. Rus şirketi ise yetki sözleşmesine dayanarak ihtiyati haciz kararının yetkisiz mahkemeden alınmasını ve aynı zamanda borcun henüz muaccel olmamasını sebep göstererek ihtiyati haczin geçersiz olduğunu savunmaktadır. Buna göre aşağıdaki ifadelerden hangisi veya hangileri doğrudur?

- a) Türk şirketi 15.06.2019 tarihine kadar kararı veren mahkemenin yargı çevresindeki icra dairesinden kararın infazını istemelidir. ✓
- b) Rus şirketi, savunmasında haklıdır. İhtiyati haciz, borç muaccel olduğunda Rus mahkemelerinden talep edilmelidir.
- c) Türk şirketi, ihtiyati haczi, borçlunun borçtan kurtulmak amacıyla mallarını başkasına devretme ihtimaline karşı yaptığını ileri sürerek borç muaccel olmadan önce ihtiyati haciz talebinde bulunma hakkının varlığını savunmalıdır. ✓
- d) Türk şirketi 12.06.2019 tarihine kadar kararı veren mahkemenin yargı çevresindeki icra dairesinden kararın infazını istemelidir.
- e) Türk şirketi, yabancı mahkemeler lehine yapılan yetki anlaşmalarının Türk mahkemelerinin ihtiyati haciz kararı vermelerine engel olmadığını savunmalıdır. ✓

45) İhtiyati haciz ve tedbirle ilgili aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- a) Vadesi gelmemiş borçtan dolayı borçlunun muayyen yerleşim yeri yoksa ihtiyati haciz istenebilir.
- b) Türk hukukunda ihtiyati tedbir kararı verme bakımından dava açılmadan önce esas hakkında görevli ve yetkili mahkeme, dava açıldıktan sonra ise asıl davanın görüldüğü mahkeme yetkili kılınmıştır.

- c) Vadesi gelmemiş borçtan dolayı borçlu taahhütlerinden kurtulmak için mallarını gizlemeye yönelik hileli işlemlerde bulunması durumunda ihtiyati haciz istenebilir.
- d) **Yabancı mahkeme veya hakem heyetlerince verilen ihtiyati tedbir kararlarının uygulanabilmesi için Türk mahkemelerince tanınması gerekir.**
- e) Türkiye’de icra edilecek ihtiyati tedbir kararları bakımından uyuşmazlığın esası hakkında kanundaki yetki kurallarının gösterdiği Türk mahkemeleri yetkili olmaya devam edecek.

46) Türkiye’de, İspanya konsolosluğunda memur olarak görevli David uzun yıllardır Türkiye’de olduğu için ülkeyi çok sevmiş ve yatırım yapmaya karar vermiştir. Dedesi ve babasının İspanya’da yıllardır işlettiği sera fidecilüğünün benzerini Türkiye’de kurmayı düşünür. Bunun için İstanbul’da uygun yer bulan David fidelerin İspanya’dan getirilmesi için Sabır Taşımacılık A.Ş. ile anlaşır. Sözleşmenin m.15’i “İş bu sözleşmeden doğmuş veya doğabilecek bütün uyuşmazlıklar tahkim de çözülecektir.” Klotunu içerir. Ayrıca tahkime tarafların açıkça seçtikleri usul kuralları uygulanacaktır. Buna göre, ICC tahkim kurulları yetkili olacak, tahkim sözleşmesine İngiliz hukuk uygulanacak, tahkim yeri Türkiye, tahkim dili de Türkçe olacaktır. Hakemler Türk hakimleri arasından seçilecektir. Kayıtları yer almaktadır. Nakliye anlaşmaya uygun yerine getirilmiş fakat, söz konusu ücreti ödemeyen David’e karşı Sabır Nakliyat tahkime başvurmuş ve tahkim yargılaması sırasında David’in banka hesabına tedbir konulması için hakemlerden tedbir kararı da aldırılmıştır. David’in avukatı olsaydınız aşağıdakilerin hangisi veya hangilerini önerirdiniz?

- a) David, konsolosluk memuru olduğu için yargı ve icra bağımsızlığına sahiptir bu yüzden hakkında tedbir kararı alınamaz ve uygulanamaz.
- b) **Türkiye’ye göre yabancı sayılan tahkim mahkemelerinden verilen tedbir kararları Türk mahkemelerinin yetkisini kaldırmaz. Tedbir kararı yetkili Türk mahkemesinden alınmadığı sürece yerine getirilemez.**
- c) MTK m.8 gereği Türkiye’de icra edilen tahkimler hangi usule teb’an icra edilirse edilsin MTK’ un emredici kurallarına aykırı olamaz bu yüzden verilen karar Türk hakem kararıdır. Tedbir kararı uygulanabilir.
- d) MTK m.6 gereği hakemler, cebri icra organları tarafından icra edilen ya da resmi makamlar tarafından yerine getirilen tedbir kararı veremez.
- e) Yukarıdakilerin hiçbiri.

47) Yabancılık unsuru taşıyan bir uyuşmazlığın yetki anlaşmasıyla yetkilendirilen mahkemeden alınacak kararın borçlu tarafın mallarının bulunduğu Türk mahkemelerinde tenfiz edilemeyeceği ispatlandığında, dava Türk mahkemelerinde görülebilir mi? Görülebilirse Türk mahkemelerinin yetkisinin dayanağı nedir?

- a) Dava, Türk mahkemelerinde görülemez.
- b) Kamu düzeni
- c) HMK ilgili hükümler
- d) **AİHS m.6**
- e) MÖHUK m.47

48) Türkiye Cumhuriyeti Sağlık Bakanlığı 2019 Aralık ayında Çin’in Wuhan kentinde ortaya çıkan, dünya çapında 183 ülkeye yayılan ve Dünya Sağlık Örgütü tarafından pandemi olarak ilan edilen Covid-19(Coronavirüs) virüsünün önlenmesi için İspanyol ilaç firması olan Tec Pharma Europe S.L. firmasından coronavirüsün önlenmesi için 100.000 adet aşı siparişi vermiştir. Tarafların aralarındaki sözleşmeye göre Tec Pharma Europe S.L. firması

aşıları temin edecek ve Sağlık Bakanlığınca temin edilecek gemiye aşılari nakledecek, Sağlık Bakanlığı ise gemi tesis edecek ve ücret ödeme borcu altına girecektir. Taraflar, aralarında çıkacak uyuşmazlıklarda özellikle gemideki personelin coronavirüse yakalanması sonucu ödenecek tazminata ilişkin çıkabilecek uyuşmazlıklarda, uyuşmazlığı çözmeye İspanya Mahkemeleri'nin yetkili olacağını ve bu sözleşmeye İspanya hukukunun uygulanacağını kararlaştırmıştır. Taşıma işi halledildikten sonra Sağlık Bakanlığı işçilerinden B, kuru öksürük ve yüksek ateş şikâyetiyle hastaneye başvurduğunda coronavirüse yakalandığını öğrenmiştir. Durumu derhal bakanlığa bildirmesinden sonra Sağlık Bakanlığı B'nin hastane masrafları ve sair tazminat ödemeleri için Tec Pharma Europe S.L. şirketi aleyhine dava açmıştır.

Yabancı mahkemelerin seçimini öngören anlaşmaların geçerlilik şartları, MÖHUK m.47 ve Yargıtay kararları kapsamında değerlendirildiğinde, mahkeme seçiminin geçerliliği açısından aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- a) Uyuşmazlığın Türk Mahkemelerinin münhasır yetkisine girmediğinden anlaşma yapılabilir.
- b) Tarafların arasındaki ilişki yabancılık unsuru taşıdığından anlaşma yapılabilir.
- c) Taraflar arasındaki sözleşme borç ilişkisi olduğundan anlaşma yapılabilir.
- d) Tarafların anlaşması kamu düzenine aykırı değildir.
- e) **Tarafların her ikisi tacir veya kamu tüzel kişisi olmadığından yetki anlaşması geçersizdir**

49) Alman vatandaşı Bay(A), Türkiye'de ikamet eden Bayan(Z) ile kozmetik ürünlerinin satımı konusunda anlaşmışlardır. Sözleşmede yetkili mahkeme olarak Alman ve İspanya mahkemeleri yetkilidir diye belirtilmektedir. Buna göre aşağıdakilerden hangisi doğrudur?

- a) Yetki sözleşmesini sadece kamu tüzel kişileri ve tacirler yapabilirler bu nedenle yetki sözleşmesi geçersizdir.
- b) HMK'da belirtilen kesin yetki hallerinin tamamı Milletlerarası özel hukuk için de aynen geçerlidir.
- c) MÖHUK madde 47 gereğince; birden fazla mahkeme yetkili kılındığı için yetki sözleşmesi geçersizdir.
- d) **Mahkeme yetkili olup olmadığını lex foriye göre inceleyecektir.**
- e) Yetki sözleşmesi, satış sözleşmesinden ayrı yapılmadığı için geçersizdir.

50) Aşağıdakilerden hangisi HMK madde 17 yetki sözleşmesi seçimi sayılabilme şartlarından biri değildir ?

- a) Yetki anlaşmasının tacirler veya Kamu tüzelkişiler tarafından akdedilmiş olması
- b) Yetkili kılınan mahkemenin belirli olması
- c) Uyuşmazlık bakımından bir başka Türk mahkemesinin kesin yetkili olmaması
- d) **Yetki sözleşmesinin borç ilişkisinden doğması**
- e) Uyuşmazlık hakkında taraflar bir veya birden fazla mahkemeyi yetkili kılabilir

51) 5718 sayılı MÖHUK'un 47. maddesinin (2). Fıkrasında; bazı akitlere ilişkin uyuşmazlıklar için belirlenen mahkemelerin yetkisinin, tarafların anlaşmasıyla "bertaraf edilemeyeceği" öngörülmüştür.

Aşağıdaki davalardan hangisi Madde 47- (2) gereğince yetki anlaşması yapılmasına engel teşkil eden münhasır yetki esasına giren davalardan değildir?

- a) Tüketici sözleşmeleri hakkında tüketiciye karşı açılacak davalarda
- b) Bireysel iş sözleşmesinden veya iş ilişkisinden doğan uyuşmazlıklarda işçiye karşı açılacak davalarda

- c) Mirasa ilişkin davalarda
- d) Sigorta sözleşmesinden doğan uyuşmazlıklarda

52) HMK m.17 ile MÖHUK m.47 yetki sözleşmesi yapma bakımından farkı gösteren seçenek hangisidir?

- a) HMK m. 17 geçerli bir irade beyanı arar.
- b) MÖHUK m. 47 münhasır yetki olmaması esastır.
- c) MÖHUK m.47 de kamu tüzel kişi ya da tacir olma şartı aranmaz.
- d) HMK m.17 yetkili mahkemenin belirli olmasını ister

53) I. A (İngiliz) ile B (Türk) arasındaki uyuşmazlığın konusunun II. Abdülhamit dönemine ait sikkenin İngiltere'deki A'ya satımına ilişkin olması

II. Taraflar aralarındaki uyuşmazlık için yetki anlaşmasıyla Alman mahkemelerini yetkili kılmalarına rağmen davacının davayı Türk mahkemelerinde açması fakat davalının yetki itirazında bulunmaması

III. Yetki anlaşmasının konusunun dürüstlük kuralına, ahlaka ve kamu düzenine uygun düşmesi

MÖHUK md.47 uyarınca taraflar aralarında yapacakları bir yetki antlaşmasıyla yabancı bir devlet mahkemesini uyuşmazlığın çözümünde yetkili kılabilirler. Fakat bazı hallerde yabancı mahkeme lehine yetki anlaşmasının mevcudiyetine rağmen Türk mahkemeleri uyuşmazlığın çözümünde yetkili olabilirler. Yukarıdakilerden hangisi ya da hangileri bu kapsamda değildir?

- a) Yalnız I
- b) Yalnız III
- c) I ve III
- d) II ve III
- e) I, II ve III

54) Türkiye merkezli A şirketi ile İtalya merkezli B şirketi, taşıma sözleşmesi yapmışlar ve uyuşmazlığa İtalyan hukukunun uygulanacağı hususunda anlaşmışlardır. Buna göre, seçeneklerden hangisi yanlıştır?

- a) Davanın Türk mahkemelerinde açılması durumunda, en geç esasa ilişkin cevaplarla birlikte yetki itirazı ileri sürülmelidir.
- b) Yetki sözleşmesi, taşıma sözleşmesinden doğan uyuşmazlıklar bakımından geçerli olacaktır.
- c) Anlaşmanın yazılı yapılması, geçerlilik şartıdır.
- d) Bu anlaşmanın yapılabilmesi için, yabancılık unsuru taşıması ve borç ilişkisinden doğan bir uyuşmazlık olması gereklidir.

55) Türk mahkemelerinde görülmekte olan davalar bakımından, yabancı mahkemelerde görülen davalar bekletici mesele sayılabilir mi?

- a) kesinlikle evet
- b) kesinlikle hayır

- c) genel olarak kabulü mümkün
- d) genel olarak kabulü mümkün değil
- e) bu duruma daha önce hiçbir içtihatla rastlanmamıştır

56) Mahkemenin görmekte olduğu davayı karara bağlayabilmesi başka bir davanın sonucuna kısmen ya da tamamen bağlı ise, mahkemenin hükmünü diğer davanın karara bağlanmasına kadar beklemesine ne ad verilir?

- a) bekletici mesele
- b) ön sorun
- c) derdestlik
- d) ara verme
- e) hiçbir

57) I. Türk vatandaşlarının kişi hallerine ilişkin davalar yabancı ülkede açılmadığı veya açılmadığı takdirde Türk mahkemelerinde görülebilecektir. Dolayısıyla yabancı ülkede dava açılmışsa bu davanın Türkiye’de de açılması halinde derdestlik ileri sürülebilecektir.

II. MÖHUK m.47 uyarınca yabancı mahkeme yetki sözleşmesiyle yetkilendirilmişse ancak yabancı mahkeme kendisini yetkisiz sayarsa veya yetki itirazında bulunmazsa dava Türk mahkemesinde açılabilir. Bunun sonucu olarak eğer yabancı ülkede dava açılmış ve yabancı mahkeme kendisini yetkisiz saymamışsa daha sonra Türk mahkemesinde dava açılması halinde derdestlik ileri sürülebilecektir

III. Milletlerarası bazı anlaşmalarda yetkili kılınan mahkemelerde daha önce dava açıldığında daha sonradan diğer bir mahkemesinde dava açılırsa derdestlik ileri sürebilme imkanı tanınmışsa derdestlik ileri sürülebilecektir.

Türk hukuku bakımından yabancı derdestlik yukarıdaki hangi hal(ler) bakımından ileri sürülebilir?

- a) Yalnız I
- b) I ve II
- c) II ve III
- d) Hiçbiri
- e) Hepsi

58) Milletlerarası derdestlik ile ilgili aşağıdaki ifadelerden yanlış olanı veya olanları seçiniz.

- a) Aynı davanın birden çok ülke mahkemesinde görülmesi, milli mahkemelerce milletlerarası derdestlik itirazının kabulü ile önlenemez.
- b) Milletlerarası derdestlik itirazının reddi ile milli mahkemeler, aynı davanın görülmekte olduğu bir başka devlet mahkemesi lehine yargı yetkisinden feragat etmektedir.
- c) Derdestlik itirazı ile kesin hüküm itirazı birbirinden farklıdır.
- d) Yabancı bir ülkede davanın açılıp karara bağlanması ve hatta kararın yabancı ülkede kesinleşmiş olması, tek başına, Türk mahkemeleri önünde aynı konuda açılan davada kesin hüküm itirazına dayanak teşkil eder.
- e) Yabancı karar, Türk mahkemesince tanınıp tenfiz edilmeden önce de, Türk mahkemesinde aynı konuda açılan davada kesin hüküm itirazına konu olur.

59) Türk hukukunda görülen Milletlerarası bir davada, ‘‘derdestlik’’ mahkemenin en geç hangi aşamasında ileri sürülebilir?

- a) Dilekçeler aşaması
- b) Ön inceleme aşaması
- c) Tahkikat aşaması
- d) Her aşamada ileri sürebilir
- e) Sözlü yargılama aşaması

60) Milletlerarası Usul Hukuku ile ilgili aşağıdaki bilgilerden hangisi yanlıştır?

- a) Türk hukukunda derdestlik davanın her aşamasında ileri sürülebilir ve re’sen nazara alınır.
- b) Yasalarda ve uluslararası sözleşmelerde açıkça engellenmemişse, uluslararası derdestlik kabuk edilmelidir.
- c) Türk mahkemelerinin yabancılık unsuru içeren ve başka bir mahkemede görülen davayı bekletici mesele saymaları ihtiyari değil, zorunludur.
- d) Bir davanın incelenmesi ve sonuçlandırılması başka bir davanın sonuçlanmasına veya idari makamın kararına bağlıysa, bu dava bekletici mesele yapılabilir.
- e) Türk hukukunda derdestliğin kabulünde ‘‘öncelik esası’’ benimsenmiştir.

61) A Türk vatandaşı B ye karşı İngiliz mahkemelerinde B’nin kısıtlanması ile ilgili dava açmıştır. Daha sonra B tarafından Türk mahkemesinde aynı zamanda bir karşı dava şeklinde dava açılmıştır. Böyle bir durumda Türk mahkemesi ne yapmalıdır?

- a) Kısıtlanması gerekip gerekmediğini incelemelidir.
- b) Kısıtlanması ile ilgili karar vermelidir.
- c) Durumu ön mesele yapıp davayı bekletmelidir.
- d) Türk mahkemesi derdestlik durumunu dikkate alıp yetkisizlik kararı vermelidir.
- e) Türk mahkemesi kısıtlılık durumu kişi hallerine ilişkin olduğu için yabancı mahkemede dava açabileceklerini ve aynı zamanda da aynı davayı Türk mahkemelerinde açabileceklerini söylererek davayı karara bağlamalıdır.

62) Aynı uyumsuzluk hakkında birden fazla ülke mahkemesinin yargılama yürütmesi halinde sorun olarak ortaya çıkan meseleye ne ad verilir?

- a) Bekletici mesele
- b) Milletlerarası derdestlik
- c) Yargı bağıışıklığı
- d) Milletlerarası yetki
- e) Milletlerarası tahkim

63) I.Yabancı ülkedeki davanın Türk mahkemesine nispetle adil biçimde çözümü bakımından uygun form niteliğinde olması

II.Yabancı ülkedeki davanın Türkiye’dekinden evvel açılmış olması

III.Yabancı mahkemece verilecek kararın Türkiye’de tanınması ve tenfizi ihtimalinin olması

Cemal Şanlı Türk hukukundaki yabancı derdestliği yukarıdaki hangi şart/şartlara bağlamıştır?

A)Yalnız I B) I ve II C) II ve III D) I ve III E)Yalnız III

64) Yabancıların ve Türkiye’de mutad meskeni olmayan Türk vatandaşlarının teminat yatırmaları hususunda karşılıklılık şartıyla ilgili aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- a) Hem mahkeme hem de icra dairesi, karşılıklılık şartı sağlandığında dava açanı veya takipte bulunanı teminat yatırmaktan muaf tutmak zorundadır.
- b) **Karşılıklılık şartının fiili olarak sağlanması yetmez, en azından kanuni veya sözleşmesel olmalıdır.**
- c) Hiçbir devletle organik bağlantısı olmayan milletlerarası bir kurumun teminat yatırmaktan muaf tutulması mümkün değildir.
- d) Uluslararası koruma statüsü sahibi kişiler, karşılıklılık şartından muaftırlar. Dolayısıyla Türk mahkemelerinde açacakları davada yabancılık teminatı yatırmak zorunda değildirler.
- e) Davacının veya takipte bulunan yabancıнын, kendi ülkesinde hususen Türk vatandaşlarının dava açtıklarında veya takipte bulunduklarında herhangi bir teminat yatırmadıklarını ispat etmesi, karşılıklılık şartının ispatı bakımından yeterlidir.

65) Teminat gösterilme zamanı ve gösterilmemesinin sonuçları bakımından aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- a) Teminat yükümlülüğü bakımından, mahkeme tarafından teminat yükümlüsü davacı, müdahil veya takipte bulunan tarafa teminat göstermesi için verilen süre kesin süre niteliğindedir.
- b) Verilen bu süre içerisinde teminat gösterilmezse dava, dava şartı eksikliğinin tamamlanmamış olması sebebiyle usulden reddedilir.
- c) Müdahale talebinde bulunan kesin süre içinde istenen teminatı göstermezse, müdahale talebinden vazgeçmiş sayılır.
- d) Teminat ile sadece davalı tarafın muhtemel yargılama giderleri güvence altına alınmayıp mahkemenin de uğrayacağı muhtemel zararların karşılanma amacı güdülmektedir.
- e) **Teminat gösterilmesi için verilen kesin süre içindedeminat gösterilmese de icra takibi devam etmektedir.**

66) Aşağıdaki seçeneklerden hangisi yanlıştır?

- a) Çifte vatandaşlığa haiz olanların yabancı vatandaşlığı değil, Türk vatandaşlığı esas alınır.
- b) Teminat miktarı mahkeme veya icra dairesi tarafından hal ve şartlara ve olayın özelliklerine göre serbestçe belirlenebilir.
- c) Uluslararası koruma statüsü sahibi kişiler karşılıklılık şartından muaftır.
- d) **Mahkemenin veya icra dairesinin takdirine bağlı olarak teminatın para olarak yatırılması sözkonusu olduğunda bu para sadece Türk Parası olarak yatırılmalıdır.**
- e) HMK’nın 84. Maddesinde düzenlenen teminat, dava şartlarındandır ve mahkemenin her aşamasında re’sen göz önüne alınır.

67) Aşağıdakilerden hangisi HMK m.85’te sayılan teminattan muafiyet hallerinden değildir?

- a) Davacının adli yardımdan yararlanması
- b) İlama bağlı alacak için ilamlı icra takibi yapılması

- c) Davacının yurtiçinde istenen teminatı karşılamaya yeterli taşınmaz malının veya aynı teminatla güvence altına alınmış bir alacağının bulunması
- d) **Teminattan muafiyeti öngören bir milletlerarası anlaşma bulunması**
- e) Davacının sırf küçüğün menfaatini korumaya yönelik olarak açılması
- 68) Aşağıdakilerden hangisi Türkiye’de Açılan davada teminat yatırma mükellefiyetine tabi değildir?
- a) idare merkezi hukukuna göre tüzel kişiliği bulunmadığı halde , bu hukuka göre davada taraf olma ehliyetini haiz yabancı kişi
- b) **Çifte vatandaşlığı haiz olanlar**
- c) Muhtelif devletlerin iştirakiyle ve milletlerarası anlaşmalarla kurulan milletlerarası kurumlar
- d) Türk mahkemesinde davaya katılan yabancı gerçek ve tüzel kişiler
- e) Türk mahkemesinde icra takibinde bulunan yabancı gerçek ve tüzel kişi
- 69) Yabancıların ve Türkiye’de mutad meskeni bulunmayan Türk vatandaşlarının teminat yatırma yükümlülüğü ile ilgili hangisi yanlıştır ?
- a) Taraflar teminatın şeklini sözleşmeyle kararlaştırabilirler.
- b) Teminatın para olarak yatırılması söz konusu olduğu zaman bu para Türk parası olabileceği gibi yabancı para da olabilir
- c) Teminatın miktarını mahkeme veya icra dairesi hal ve şartlara ve olayın özelliklerine göre serbestçe takdir edecektir
- d) **Teminat karşı tarafın zararının giderilmesi için bir tedbir olarak istendiğinden teminatı karşı tarafın ileri sürmesi gerekmektedir**
- e) Hakim tarafından teminat için verilen kesin süre içinde teminat yatırılmazsa dava usulden reddedilir
- 70) HMK m.86 ve MOHUK m.48 kapsamında yabancıların teminat yatırma mükellefiyeti ile ilgili aşağıdakilerden hangisi doğrudur?
- a) Mavi kart hamili olsa dahi vatandaşlığa haiz olmayan Türk asıllı yabancıların teminat yatırmaması zorunludur.
- b) Yabancıların Türk Mahkemelerinde teminat göstermesine ilişkin hususlar HMK m.117 uyarınca önsorunlar gibi incelenip karara bağlanacak; ilk itirazlar sonrasileri sürülemezdir.
- c) **Teminat yatırma şartına ilişkin HMK m.86 ve MOHUK m.48 hükümlerinde "dava" tabiri kullanılması dolayısıyla çekişmesiz yargı işlerinde teminat yatırılmasına ilişkin kesinlik mevcut değildir.**
- d) İdare merkezi hukukuna göre taraf olma ehliyetine haiz olsa dahi yine bu hukuka göre tüzel kişiliği bulunmayan yabancı mal toplulukları teminat mükellefiyetinden muaftır.
- e) MOHUK m.48/2 uyarınca teminat muafiyeti için karşılık şartı aranmadığından ikili anlaşma yapılmayan ülkeye tabii yabancı gerçek veya tüzel kişiler teminat yatırmakla mükelleftir.
- 71) Aşağıdakilerden hangisi teminata ilişkin Milletlerarası Sözleşmelerden değildir?
- a) Nafaka Alacaklarının Yabancı Memleketlerde Tahsili ile İlgili Sözleşme
- b) KaraYolu İle Eşya Taşıma Sözleşmesi
- c) **Evlilik Dışında Doğan Çocukların Tanınmasına Dair Sözleşme**
- d) Mültecilerin Hukuki Durumuna Dair Sözleşme
- e) Avrupa Akmet Sözleşmesi

72) Aşağıda yer alan ifadelerden hangisi yanlıştır?

- a) Türkiye’de mutad meskeni olmayan Türk vatandaşının dava açması teminat yatırmasına bağlıdır.
- b) Tüzel kişiler bakımından yabancılık, statülerindeki idare merkezine göre belirlenir.
- c) MÖHUK’un 48. maddesinde öngörülen teminat, kamu düzenine ilişkindir.
- d) Teminat yükümlülüğünden muafiyet konusunda MÖHUK’da öngörülen teminat yükümlülüğü ile HMK’da öngörülen teminat yükümlülüğü farklılık arz etmektedir.
- e) **MÖHUK m.48 ve HMK m.84 anlamında nelerin teminat olabileceği konusunda bir açıklık mevcuttur.**

73) İki Türk vatandaşı (A) ve (B) Almanya’da ödünç sözleşmesi yapmışlardır. İş bu sözleşmenin varlığının Türk usul hukukuna göre senet ile ispatı zorunlu iken Almanya’da tanıkla ispat edilebilir mahiyettedir. Yargıtay 13.Hukuk Dairesi 1988 tarihli kararına göre “İki Türk vatandaşı arasında Türk mahkeme sinde görülmekte olan bu davada ödünç sözleşmesinin Almanya’da kurulmuş olması nedeniyle tanıkla ispatın mümkün olup olmadığı sorunu Türk Milletlerarası Usul Hukukuna göre çözümlenmelidir. Mahkemenin akdin yapıldığı Almanya Usul Kanunu na göre tanıkları dinlemesi ve bu yönde karar vermesi bozmayı gerektirir “ Yargıtayın verdiği bu karar yerinde midir?

- a) Evet ,Türk Milletlerarası Usul Hukuku hükümlerine göre çözümlenmelidir
- b) **Hayır, HMK m.203 gereği “ İşin niteliğine ve tarafların durumuna göre, Senede bağlanmaması teamül olarak yerleşmiş hukuki işlemler tanıkla ispat edilebilir.**

74) Türkiye’den İngiltere’ye yünlü ve İpekli halı taşıyan İzmir merkezli Türk şirket (T) ile Bristol merkezli İngiliz şirketi (İ) arasında bir taşıma sözleşmesi imzalamıştır. Bu sözleşme hükümlerine göre taraflar arasındaki uyuşmazlıkların çözümü için Bristol mahkemeleri yetkilidir. Taraflarca sözleşmeye uygulanacak hukuk konusunda bir seçim yapılmamıştır. Sözleşme bedeli Türk Lirası üzerinden ödenecek olup sözleşme Bristol’ de ifa edilecektir. İngiltere’ye taşınan yün ve ipek halı yükünün taşıma esnasında gördüğü zarar sebebiyle Bristol merkezli (İ) şirketi uğramış olduğu zararı karşılaması amacıyla Türk şirketi (T) ‘ ye karşı dava açmak istemektedir.

Not: Türkiye ve İngiltere 1970 tarihli Hukuki ve Ticari Konularda Yabancı Ülkelerde Delil Sağlanmasına İlişkin La Haye Sözleşmesi’ne taraftır.

Yukarıdaki açıklamalara göre davanın Türk mahkemesinde görülmesi halinde mahkemenin İngiltere’de yaşayan tanıkların dinlenilmesi açısından İzlemesi gereken yol ne olacaktır?

- a) uyuşmazlığın görüldüğü yer mahkemesine tanıkların çağrılarak doğrudan dinlenilmesi
- b) Sözleşmenin ifa yerinde tanıkların doğrudan dinlenilmesi
- c) **Merkezi makamlarca yazılı istinabe yoluyla**
- d) Mahkemenin görüldüğü yer ve ifa yeri farklı olduğundan tanık dinlenilmesi mümkün değildir.

75) 1961 La Haye Sözleşmesine göre, belgenin diğer akit ülkelerde ispat vasıtası olarak kullanılabilmesi için, düzenlendiği ülkenin yetkili makamı tarafından belge üzerine konan bir yeterlidir. Boşluğa ne gelmelidir?

- a) Tarafların onayı
- b) Talepte bulunulan ülkenin mahkeme kararı
- c) **TasdikŞerhi/ Apostille**

- d) Yabancı ülkenin mahkeme kararı
- e) Hiçbiri

76) 1954 tarihli Lahey sözleşmesine göre istinabe talebinin yerine getirilmesinde takip edilecek yöntem ve usul aşağıdakilerden hangisidir?

- a) **Lex fori**
- b) Lex cause
- c) Lex Mercatoria
- d) Taraf menfaatine göre
- e) Mahkemenin kendi usul ve yöntemine göre

77) Aşağıdakilerden hangisi delillerin toplanması ve istinabe usulüyle ilgili yanlıştır?

- a) Delillerin toplanması konusunda yabancı unsuru içeren davalarda kural olarak taraflarca hazırlama ilkesi geçerlidir.
- b) Başka ülkelerdeki delillere ulaşabilmek için kural olarak delillerin bulunduğu ülkenin rızası gerekir.
- c) İstinabe talebine konu olan işlemin talepte bulunulan ülkenin kamu düzenine aykırı olması halinde talep reddedilebilir.
- d) **İstinabe işlemi istinabeyi talep eden ülkenin hukukuna göre ifa edilir.**
- e) Delillerin toplanmasında devletlerarası adli yardımlaşma anlaşmaları dikkate alınır.

78) İki Türk vatandaşı Almanya’da bir ödünç sözleşmesi yapıyorlar ve Almanya’da senetle ispat zorunluluğu olmadığından bir senet hazırlanmasına gerek duymuyorlar. Daha sonra aralarında uyuşmazlık çıkıyor. Davacı, davalı ile arasında kurulduğunu ileri sürdüğü ödünç sözleşmesine dayanarak Türk mahkemelerinde dava açıyor.

Davaya bakan Türk hâkimi ispat konusunda aşağıdaki yollardan hangisini izlerse en doğru tutumu sergilemiş olur?

- a) İspat hukukuna dahil meselelerde lex causae uygulanır hakim bu bilgi çerçevesinde olayı çözümlemelidir.
- b) İspat hukukuna dahil meselelerde lex fori uygulanır bu sebepten tanık dinlenmesi yasaya aykırılık teşkil eder.
- c) HMK’a göre senetle ispat zorunluluğu vardır bu sebepten davacı ödünç sözleşmesine dayanamaz.
- d) **İhtilaf konusu işlem tanıkla ispatı mümkün kılan bir ülkede yapılmış ise dava tanıkla ispatlanabilir.**
- e) Yapılan ödünç sözleşmesinin miktar ve değerine bakılarak bir değerlendirme yapılır ve o miktara ulaştığına karar verilirse tanıkla ispatlanabilir.

79) Aşağıdakilerden hangisi Yabancı Resmi Belgelerin Tasdiki Mecburiyetinin Kaldırılmasına İlişkin 1961 Tarihli La Haye Sözleşmesi’nin uygulama alanına giren ve dolayısıyla konsolosluk veya Türk siyasi memurlarının tasdikinin dışında kalan belgelerden biri değildir?

- a) İdari belgeler
- b) Noter senetleri
- c) **Adi senetler**

- d) Devletin yargı organına veya mahkemesine bağlı bir makam veya görevli memur tarafından düzenlenen belgeler
- e) Kişilerce özel sıfatla imzalanmış olmakla beraber belgenin kaydı, imzasının doğruluğu ve tarihi resmi makam veya noterlerce onaylanan resmi beyanlar

80) Savunma hakkına riayet etmiş olmak için hangi veya hangilerinin davalıya tebliğ edilmiş olması gereklidir?

- a) Dava dilekçesi ve mevcut tebligat anlaşması
- b) Dava işlemleri ve yapılan usulü işlemlerin tebliği
- c) Mevcut tebligat anlaşması ve usulü işlemlerin tebliği
- d) Milletlerarası tebligat için yapılmış usulü işlemlerin tebliği

81) Milletler arası tebligat ile ilgili aşağıdaki bilgilerden hangisi yanlıştır?

- a) 1954 tarihli La Haye Anlaşması' na hem de 1965 tarihli La Haye Anlaşması' na taraf olan taraf devletler bakımından , 1965 tarihli La Haye Anlaşması uygulanacaktır.
- b) Türkiye'de bulunan yabancı diplomasi aleyhine açılacak davalarda yapılacak tebligat ,1965 tarihli La Haye Anlaşması hükümlerine tabidir.
- c) Türkiye ile tebligatın yapılacağı devlet arasında herhangi bir anlaşmanın olmaması halinde tebligat, Tebligat Kanunu'na göre yapılacaktır.
- d) Tebligat Kanunu'na göre yabancı ülkede kendisine tebligat yapılacak kişi Türk vatandaşı ise, tebligat o yerdeki Türk konsolosu vasıtasıyla da yapılabilir.
- e) 1965 tarihli La Haye Anlaşması, 1954 tarihli La Haye Anlaşması 'na göre daha kolay bir tebliğ işlemleri usulü öngörmüştür.

82) Yabancı Devlet Aleyhine Açılacak Davalarda Diplomatik Temsilciye Hangi Tebligat Usulü Uygulanır?

- a) MÖHUK m.49/2
- b) Diplomatik İlişkiler Hakkında Viyana Sözleşmesi
- c) Konsolosluk İlişkileri Hakkında Viyana Sözleşmesi
- d) Adalet Bakanlığı ve Dışişleri Bakanlığı Vasıtasıyla
- e) Tebligat Kanunu M.25/a

83) Türkiye'nin taraf olduğu 1965 Tarihli La Haye Anlaşması hususunda aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- a) Tebligat konusunda akit devletler arasında akdedilen iki taraflı anlaşmaları yürürlükten kaldırmamıştır.
- b) Diplomatik yollar dışlanmıştır.
- c) Akit devletler kendi diplomasi veya konsolosluk memurları vasıtası olmaksızın diğer akit devletlerle zor kullanmaksızın tebligat yapabilir.
- d) Taraf devletler ülkelerinde bulunan şahıslara doğrudan adi posta yolu ile tebligata izin verebilirler.
- e) Devletler, taraf devletlerden gelecek tebliğ taleplerini yerine getirmek üzere bir merkezi makam ihdas edecektir.

84) 1965 tarihli La Haye Tebligat Anlaşmasının 10(a) maddesi uyarınca ABD Arnavutluk Birleşik Krallık ve diğer bahsi geçen ülkelerde bulunan şahıslara doğrudan posta ile tebligata izin vermesi hangi şarta bağlanmıştır ?

- a) Muhatabın tebligatı önceden kabul etmiş olması
- b) **Muhatabın anlayacağı dilde düzenlenmiş olması**
- c) Muhatabın ikametgahının belirtilen ülkelerden birinde olması
- d) Muhatabın mutad meskenin belirtilen ülkelerden birinde olması

85) I. Kararın, tanıma devletinde önceden kesinleşmiş veya tanınmış başka kararlarla bağdaşmaması durumunun mevcut olmaması.

II. Tarafların, esas dava sırasında kendilerini savunma imkânının bulmuş olması.

III. Kararın, tanıma devletinin kamu düzenine açıkça aykırı olmaması.

Evlilik Bağına İlişkin kararların Tanınması Hakkında 1967 Tarihli kişi Halleri Komisyonu Sözleşmesi'nin 2.maddesinde, akit devlet makamlarınca verilmiş evlilik bağına ilişkin kararların tanınması belli şartlara tabi kılınmıştır. Buna göre yukarıdakilerden hangi yada hangileri bu şartlardandır?

- a) Yalnız II
- b) II ve III
- c) Yalnız I
- d) I ve II
- e) **Hepsi**

86) Yabancı kararların Türk mahkemelerince tanıma ve tenfizinden doğan hukuki etkilerden hangisi yanlıştır?

- a) Tanınıp tenfizedilen yabancı karar, aynı konudaki uyuşmazlığın tekrar Türk mahkemelerinde görülmesini engeller.
- b) Türk mahkemelerince yabancı karartanın tenfiz edildikten sonra, Türkiye'de kesin hüküm gücüne sahip olur ve icra edilebilir hale gelir.
- c) **Yabancı mahkeme kararının kesin hüküm veya kesin delil etkisi, yabancı kararın bir Türk mahkemesi tarafından tenfizi şartına bağlıdır.**
- d) Yabancı kararlar, Türk mahkemesince tanınmakla, başkaca bir işleme gerek olmaksızın, inşai etkiye sahip olurlar.
- e) Türk mahkemelerince tanıma-tenfiz kararı verilmedikçe, boşanmanın sonuçlarına bağlı olarak açılacak davalar bakımından zamanaşımı işlemez.

87) Tanıma ve tenfiz davalarında usule ilişkin açıklamalardan hangisi yanlıştır?

- a) A-) Türk mahkemesince tanınıp tenfiz edilmiş yabancı karar, Türk mahkemeleri önündeki bir davada kesin hüküm itirazına konu olabilir.
- b) B-) Türk mahkemesince tenfizine karar verilen yabancı mahkeme kararı, aynen Türk mahkemesi kararları gibi icra edilir.
- c) C-) Yabancı kararın Türk mahkemesince tanınıp tenfiz edilmesi, aynı konudaki uyuşmazlığın tekrar Türk mahkemelerince görülmesini engeller.
- d) **D-) Tenfiz davasına bakan mahkemenin verebileceği kararlara herhangi bir sınırlama getirilmemiştir.**
- e) E-) Tanıma ve tenfiz davalarında taraf teşkili zorunludur.

88) I. Tanıma ve tenfiz davasına bakan yetkili Türk mahkemesi dosyayı esastan ve usulden inceler.

II. Yalnızca taraflar yabancı ilamın tanınması ve tenfizine ilişkin talepte bulunabilir.

III. Tanıma ve tenfiz davalarında usule ilişkin konularda Lex Causae uygulanır.

IV. Tenfiz kararının kesinleşmesinden itibaren 10 yıl içinde tenfize konu yabancı karar icra edilmelidir.

V. Türk mahkemelerinde tanınıp tenfiz edilen yabancı karar, aynı konudaki uyuşmazlığın tekrar Türk mahkemelerinde görülmesine mâni değildir.

Tanıma ve tenfiz davasına ilişkin yukarıda verilen bilgilerden hangileri doğrudur?

- a) I, II ve IV
- b) II, III ve V
- c) Yalnız II
- d) **Yalnız IV**
- e) Hiçbiri

89) Tenfiz ile ilgili aşağıdaki şıklardan hangisi doğrudur?

- a) İki ülke hukukunun tenfiz usulündeki farklılık, hukuki mütekabiliyete engel teşkil eder.
- b) Yabancı mahkemenin, taraflar arasındaki bir yetki sözleşmesine istinaden yetki kazanmış olması tenfiz şartları bakımından gereklidir.
- c) Bir yabancı mahkeme kararının, bir ICSID hakem kararı ile uyumlu olması Türk kamu düzeni açısından gereklidir.
- d) **Savunma hakkına riayet edilip edilmediği, tenfiz talebinin yapıldığı ülke hukukuna göre belirlenecektir.**
- e) Savunma haklarına riayetsizliğin bir ret sebebi olarak değerlendirilmesi durumu, re'sen mahkeme tarafından gözetilir

90) Hangisi tanıma ve tenfize engel teşkil eden sebeplerden biri değildir?

- a) Yabancı karara konu alacağın ifa edilmiş olması
- b) Borçlunun ibra edilmesi
- c) **Borçlunun ifa güçlüğüne düşmüş olması**
- d) ICSID hakem kararları
- e) Kendisine karşı tenfiz talep edilen tarafın, tenfizi talep edilen kararın verildiği mahkemede temsil edilmemiş olması

91) Tanınması ve tenfizi talep edilen yabancı mahkeme kararı aşağıdaki durumlardan hangisinde Türk kamu düzeni engeline takılır?

- a) Yabancı mahkeme tarafından verilen gerekçesiz kararın tanınması ve tenfizi durumunda
- b) Yabancı mahkeme kararının verilmesinde yabancı mahkemenin uyguladığı usulün, Türk usul hukukundan farklı olması durumunda

- c) Yabancı mahkemede aleyhine karar verilen tarafa savunma hakkını kullanma imkanının verilmemiş olması durumunda
- d) Tanınması ve tenfizi talep edilen yabancı mahkeme kararı verilirken Türk hukukunun uygulanmamış olması yahut yanlış uygulanmış olması durumunda
- e) Hiçbiri

92) Yabancı ilamların tanınması ve tenfiziyle ilgili aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- a) MÖHUK hükümlerinde öngörülen şartları taşıyan yabancı bir mahkeme kararı hakkında Türk mahkemesi tanıma veya tenfiz kararı vermek zorundadır.
- b) Türk mahkemesi, MÖHUK'ta öngörülen şartların mevcudiyetine rağmen taktir yetkisini kullanarak tenfiz talebini reddedebilir veya bu şartların kısmen mevcut olmaması durumunda taktiren tenfiz talebini kabul edebilir.
- c) MÖHUK'ta öngörülen tanıma ve tenfiz şartlarını karşılamayan yabancı mahkeme kararlarının tanınması ve tenfizi talepleri reddedilir.
- d) Tanıma veya tenfiz şartları konusunda kural olarak re'sen araştırma ilkesi geçerlidir.
- e) Yabancı hukuka göre mahkeme kararı olarak kabul edilen bir kararın, tanıma ve tenfiz devleti hukukuna göre de bir mahkeme kararı olması gerekir.

93) I.Borçlunun ibrası bir tanıma ve tenfiz engelidir.

II.İlamın yetkisiz bir mahkemede verilmiş olması davalı tarafından itiraz edilmiş olmasada bir tanıma ve tenfiz engelidir.

III.Davalının savunma haklarına riayet edilip edilmediği esas davanın görüldüğü ülke hukukuna göre belirlenir.

IV.Yabancı kararın verildikten itibaren muayyen sürede temyize konu yapılması yönündeki düzenlemeler karar yeri hukukuna göre belirlenir.

V.Türk hukukunda yabancı mahkeme kararlarının tanınması ve tenfizi için kararın maddi anlamda kesinleşmiş olması yeterlidir.

Yukarıda verilen bilgilerden hangisi veya hangileri doğrudur?

A)Yalnız III B) Yalnız II C)I,III,IV D) III,IV E)I,III,V

94) Tanıma-tenfiz ile ilgili aşağıdaki bilgilerden hangisi yanlıştır?

- a) Türk tenfiz hukukunda esasa girme yasağı vardır.
- b) Tenfize konu edilmesi gereken bir yabancı mahkeme kararı hakkında tanıma talep edilebilmesi için davacının buna ilişkin haklı menfaati bulunmalıdır.
- c) Yabancı mahkemelerce verilen eda kararları Türkiye’de tenfize konu teşkil eder.
- d) Punitive Damages kararları Türk hukukunda tanınıp tenfiz edilebilir.
- e) Tanıma tenfize konu mahkeme kararının verildiği ülkenin uluslararası hukukta tanınıp tanınmaması önem arz etmez.

95) Aşağıda verilenlerden hangisi mütekabiliyet koşulu ile ilgili yanlış bir bilgidir?

- a) Tenfiz kararı verilebilmesi için kararın verildiği ülke ile Türkiye arasında akdi, fiili veya hukuki karşılıklılığın bulunması gerekir.
 - b) MÖHUK anlamında hukuki mütekabiliyetin kabulü ,fiili mütekabiliyetin gerçekleşmesine bağlı değildir.
 - c) Tenfiz kararının verildiği andaki fiili mütekabiliyet esas alınmalıdır.
 - d) **Hukuki mütekabiliyetin kabulünde iki ülke hukukunun tenfiz usulündeki farklılık tek başına red sebebi oluşturabilir.**
 - e) Davacılar, mütekabiliyet şartı dışında kalan MÖHUK'un ilgili anlaşmaya nispetle daha avantajlı olan hükümlerinden yararlanabilirler.
- 96) Aşağıda verilen yabancı kararların hangisinde sadece tanımaya ihtiyaç duyulur, tenfize gerek yoktur?
- a) uluslararası anlaşmalarla yetkili mahkemenin seçildiği davalardaki kararlar
 - b) Ticari uyuşmazlıklara ilişkin davalardaki kararlar
 - c) Tüzel kişiliğe sahip bir taraf ile gerçek kişi olan bir taraf arasında meydana gelen haksız fiil uyuşmazlıklarına ilişkin kararlar
 - d) **Cebri icraya konu olmayan kararlar**
 - e) Hepsi
- 97) Türk mahkemelerinin münhasır yetkisine giren konuda verilmiş yabancı mahkeme kararları ile ilgili hangisi doğrudur?
- a) **İç hukuktaki kamu düzeni düşüncesine dayanan bir kesin yetki kuralının MÖhuk m.54(b) anlamında münhasır yetki kuralı sayılabilmesi için bu kuralla ihtilafın mutlaka Türk mahkemelerinde görülmesi amaçlanmış ve bu amaca uygun olarak da daima yetkili bir mahkeme bulundurulmuş olması gerekir.**
 - b) Türk mahkemelerinin münhasır yetkisine giren konularda verilmiş yabancı mahkeme kararları Türkiye de tanınıp Tenfiz edilebilir.
 - c) Türkiye’de bulunan taşınmazların aynına ilişkin davalara dair yetki kuralı münhasır nitelikte değildir.
 - d) Türkiye de bir kaydın tescil,terkin veya iptaline dönük davalarda Türk mahkemelerinin yetkisi münhasırdır ve tenfiz edilebilir
 - e) Kesin yetki kurallarının amacı ihtilafın mutlaka Türk mahkemelerinde görülmesini sağlamaktır
- 98) Milletlerarası mal satımına ilişkin bir ihtilafta, Almanya’da görülmüş olan davada mecburi dava arkadaşı olan merkezi Toronto’da bulunan (A) şirketi, merkezi Birmingham’da bulunan (B) şirketi ve merkezi Adana’da bulunan (T) şirketinin çoğunluk hisselerine sahip olduğu merkezi Bremen’de bulunan (D) şirketi aleyhine yüklü miktarlarda tazminata hükmedilmiştir.
- Buna göre davacı olan merkezi Berlin’de bulunan (G) şirketi, Türk yargısında kararın tenfizini istediği takdirde husumet bakımından aşağıdakilerden hangisi doğrudur?
- a) (G) şirketinin Türkiye’de açacak olduğu Tenfiz davasında hiçbir hasım belirtmesine gerek yoktur.
 - b) (G) şirketinin, Türkiye’de malvarlığı bulunmayan (A) ve (B) şirketini, tenfiz davasının hasmı olarak belirtmesine gerek yoktur.
 - c) (G) şirketinin bu davada (B) şirketi aleyhine hükmedilen tazminat alacağını, merkezi İstanbul’da bulunan (İ) şirketine temlik etmesi halinde (İ) şirketi bu alacağı

tenfizle konu edemez. Tenfiz davasını, esas davada lehine hüküm bulunan (G) şirketinin açması gereklidir.

- d) (G) şirketi Türkiye’de açacağı tenfiz davasında, (D)’nin hisselerinin çoğunluğuna sahip olmasından dolayı tüzel kişilik perdesinin kaldırılması teorisine istinaden (T)’yi de davalı olarak gösterebilir.
- e) **Davalıların tazminat yükü bakımından müteselsilen sorumlu oldukları ihtimalde, (G) Türkiye’de açacağı tenfiz davasını yalnızca Türkiye’de şubesi ve yürümekte olan işleri bulunan (D) şirketine karşı da yöneltebilir, diğerlerini hasım olarak göstermesi gerekmez.**

99) I. Kararın, verildiği ülke hukukuna göre gerçek bir mahkeme kararı olduğu ispat edilmiş olmalıdır.

II. Karar, verildiği ülke hukukuna göre henüz kesinleşmemiş olmalıdır.

III. Karar, tenfiz talebinin ileri sürüldüğü ülkenin diline, usulüne uygun şekilde tercüme edilip tasdik edilmiş olmalıdır.

Hukuk Usulüne Dair La Haye Anlaşması’na taraf ülke mahkemelerinden verilen masraf kararları, anlaşmanın 19.maddesinde öngörülen şartlar çerçevesinde tenfiz edilebilir. Buna göre yukarıdakilerden hangileri bu şartlardandır?

- a) Yalnız I
- b) Yalnız II
- c) I ve II
- d) **I ve III**
- e) I, II ve III

100) Boşanmanın hukuki sonuçlarına bağlı olarak Türk mahkemelerinde açılacak tazminat, nafaka ve mal rejimi davalarında zamanaşımı süreleri hangi tarihten itibaren başlar?

- a) Yabancı ülkedeki boşanma kararının verildiği tarihten
- b) Yabancı ülkedeki boşanma kararının kesinleştiği tarihten
- c) Yabancı ülkedeki boşanma kararının Türk mahkemelerince tanınmasına karar verildiği tarihten
- d) Yabancı ülkedeki boşanma kararının Türk mahkemelerince tenfizine karar verildiği tarihten
- e) **Boşanma kararına karşı, Türk mahkemelerince verilen tanıma ve tenfiz kararının kesinleştiği tarihten**

101) Nüfus Hizmetleri Kanununun 27/A Maddesi uyarınca; yabancı devletlerin adli veya idari makamlarınca boşanmaya, evliliğin butlanına, iptaline veya mevcut olup olmadığının tespitine ilişkin olarak verilen kararların belirli şartların varlığı halinde nüfus kütüğüne tescil edileceği düzenlenmiştir.

Bahse konu tescil işlemleri dikkate alındığında aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- a) Yurt dışında kararın verildiği ülkedeki dış temsilcilikler yetkilidir.
- b) Yurt içinde İçişleri Bakanlığı tarafından belirlenen nüfus müdürlükleri yetkilidir.

- c) Yabancı idari makamlar tarafından verilen kararların Türkiye'de hukuki sonuç doğurmasına imkan tanınmıştır.
- d) Tescil talebinin reddi halinde, yabancı kararın Türkiye'de tanınması için başvuru imkanı bulunmaktadır.
- e) Tanıma ve tenfiz yoluna gidilmeksizin nafaka, velayet ve mal rejimine ilişkin hükümlerin uygulanmasına imkan tanınmıştır.

102) Taraflar, hakemlerce uygulanacak usulü belirlememişlerse, hakemler, tahkim prosedürünün cereyan ettiği ülkenin usul hukukunu esas alacaktır. Bu önerme doğru mudur yanlış mıdır?

- a) Doğru
- b) Yanlış

103) Milletlerarası tahkim prosedürlerinin bir kısmı, tamamen devletlerarası anlaşmalarla oluşturulan kurallara tabi'an, bu anlaşmalarla ihdas edilen kurumların nezaretinde yürütülmektedir. Aşağıdakilerden hangi tahkim türü devletlerarası anlaşmayla kurulmuştur?

- a) ICC
- b) LCIA
- c) ICSID
- d) ITO

104) Tahkim Sözleşmesi ile ilgili olarak aşağıda verilen bilgilerinden hangisi yanlıştır ?A) Tahkimin temelini teşkil eder.B) Bu sözleşme yapılmadan ihtilafların tahkim yolu ile çözülmesi mümkün değildir.C) Ana sözleşmeden bağımsız bir sözleşme şekilde veya ana sözleşme içinde bir kloz şeklinde yapılabilir. D) Devlet mahkemelerinin yetkisini bertaraf etmemekte onların yanında hakem mahkemelerine de yetki vermektedir.

Tahkim sözleşmesi geçerlilik bakımından maddi hukuk sözleşmesinden bağımsızdır ve bu duruma "tahkim sözleşmesinin istiklâli prensibi" adı verilir. Yani; asıl sözleşmenin geçersiz olması, tahkim sözleşmesinin de geçersiz olmasını gerektirmez.

- a) DOĞRU
- b) YANLIŞ

105) Tahkim konusunda tarafların seçimleri ile ilgili aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- a) Tahkim sözleşmesinin geçerlilik bakımından maddi hukuk sözleşmesine bağlı olduğuna karar verebilirler.
- b) Hakemlerce uygulanacak usulü, bir milli hukuk sistemine atıf yaparak belirleyebilirler.
- c) Hakemlerce esasa uygulanacak maddi hukuku serbestçe seçebilirler.
- d) Hakem akdini yazılı veya sözlü olarak yapabilirler.

106) Milletlerarası tahkimin tanımı ve hukuki rejimi ile ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

- a) Tahkim anlaşması yazılı veya sözlü şekilde yapılabilir.
- b) Taraflar tahkim yargılamasının usul ve şeklini belirleyebilirler.
- c) Taraflar tahkim yargılamasında başvurulacak ispat vasıtalarını belirleyebilirler.

- d) Hakem veya hakem kurulunun asıl sözleşmenin hükümsüzlüğüne karar vermesi, kendiliğinden tahkim anlaşmasının hükümsüzlüğü sonucunu doğurmaz.
- e) Tahkim yargılamasında taraflar, tüzel kişiler tarafından temsil edilebilir.

107) Milletlerarası tahkim ile ilgili aşağıdaki şıklardan hangisi doğru değildir ?

- a) Taraflar , hakemlerce esasa uygulanacak maddi hukuku serbestçe seçebilirler
- b) **Taraflar , hakemlerce uygulanacak usulü , yalnızca bir milli hukuk sistemine atıf yapmak suretiyle belirleyebilir .**
- c) Milletlerarası tahkim tabiri , yabancılık unsuru taşıyan ve hakemler tarafından ihtilafların çözümünü içeren bir üst kavramdır.
- d) Taraflar ; tahkim prosedürüne uygulanacak hukuku , yargılamanın usul ve şeklini , yargılamada esas alınacak lisanı serbestçe belirleyebilir .

108) Alman vatandaşı A ve Türk vatandaşı T aralarında bir satım sözleşmesi yapılmış ve sözleşmeye “Bu sözleşmeden kaynaklanan veya bu sözleşmeyle ilişkili olan tüm uyuşmazlıklar, İstanbul Tahkim Merkezi Tahkim Kuralları uyarınca nihai olarak tahkim yoluyla çözümlenecektir.” İfadesi eklenmiştir. Bir süre sonra satım sözleşmesinin geçersiz olduğu anlaşılmıştır.Taraflar arasında ortaya çıkan uyuşmazlıkla ilgili aşağıdaki seçeneklerde verilen iddialardan hangisi doğrudur?

- a) Sözleşmenin geçersiz olması tahkim sözleşmesini de geçersiz kılacağından uyuşmazlık İstanbul Tahkim Merkezinde çözülemez.
- b) Satım sözleşmesine bir madde eklenerek tahkim yolundan bahsedildiği için (sözleşmeden ayrı bir tahkim sözleşmesi yapılmadığı için) satım sözleşmesinin geçersiz olması İstanbul Tahkim Merkezi’nin yetkisini ortadan kaldırır.
- c) **Tahkim sözleşmesinin esas sözleşmeden bağımsız nitelikte bir sözleşme olması, uyuşmazlığın tahkim sözleşmesinde belirlenen İstanbul Tahkim Merkezi’nde çözülmesi sonucunu doğurur.**
- d) Tahkim kararı tarafların talebi üzerine mahkemede esas yönünden incelenebilir.
- e) Esas sözleşmeye madde eklenerek İstanbul Tahkim Merkezi yetkili kılınamaz.

109) Kurumsal tahkim ile ilgili aşağıdaki bilgilerden hangisi yanlıştır?

- a) Daimi hakem mahkemeleridir.
- b) **"ICSID" ve "ICC" tahkim, Ad Hoc tahkime örnek teşkil etmektedir.**
- c) Bir kısmı, mesleki ve sektörel Oda veya Birliklere bağlıdır.
- d) Özel kişilerce yerel hukukun temelleri üzerinde veya devletler tarafından kurulmuş olabilir.
- e) Uluslararası ticaret uygulayıcılarına çok önemli güven sağlayan tahkim türüdür.

110) İngiltere merkezli dil eğitim kursu Career Center (C) ile Kayseri merkezli inşaat şirketi (K) arasında 3 yıl içinde 125 işçisine eğitim verilmesine dair bir sözleşme yapılmıştır. (K) şirketi bu sözleşmeden kaynaklanan borcunu peşin olarak ödenmiştir. Bu sözleşmeden kaynaklanacak uyuşmazlıkların tahkim yolu çözülmesi için sözleşmeye tahkim klozu koymuşlardır.

“-İş bu sözleşmeden çıkan uyuşmazlıkları öncelikle İstanbul Tahkim Merkezinde 3 hakemli olarak çözülecektir. -Hakemler taraflar arasında uyuşmazlık ortaya çıktığında seçilecektir.”

Sözleşme kurulduktan 11 ay sonra İngiltere eğitim bakanlığı (C)'nin ruhsatını iptal etmesi sebebiyle (C) artık eğitimlere devam edememekte. Bu sebeple (K) şirketi ödediği ücreti geri ödenmesini istemektedir. Taraflar İTM'ye başvurmuşlardır. Fakat (K) hakem seçimi yapmışken (C) hakem seçmediği için belirleyememiştir.

Bu durumda taraflar hakemleri nasıl kararlaştıracaktır?

- a) MTK md.7 uyarınca Asliye hukuk mahkemesi tarafından belirlenir.
- b) ICC md.12 uyarınca MTO Divanı tarafından seçilecektir.
- c) HMK md. 416'da belirlenen usul uyarınca hakemler belirlenecektir.
- d) **İTM kuralları md.14'de belirtilen usul uyarınca ITM Divanı tarafından seçilecektir.**
- e) Eğer (C) hakem seçimi yapmıyorsa uyuşmazlık (K)'nin seçtiği diğer hakemlerle çözümlenecektir.

111) Bugün dünya üzerinde yürütülmekte olan milletlerarası tahkim prosedürleri, örgütlenme biçimi bakımından iki grupta incelenebilir. Birincisi *ad hoc tahkim*, ikincisi ise *kurumsal tahkimdir*. Buna göre, aşağıdakilerden hangisi ad hoc tahkim ile kurumsal tahkime ilişkin doğru bir söylem olmaz?

- a) Ad hoc tahkim yargılaması tarafların kendilerinin kaleme aldığı veya atıfta bulunduğu kural ya da yasalara istinaden yapılır.
- b) **Özellikle devlet ya da kamu kurum veya kuruluşlarının taraf olduğu yatırım sözleşmelerinden doğan uyuşmazlıklarda kurumsal tahkim yaygın şekilde tercih edilmektedir.**
- c) Ad hoc tahkimi seçenler, sözleşmelerinde yapacakları bir atıfla, tahkim prosedürünü UNCITRAL'in 2010 tarihli Tahkim Kurallarına tabi kılabilir.
- d) Kurumsal tahkim Merkezlerinin tahkim prosedürleri üzerindeki bürokratik denetiminden duyulan endişeler ad hoc tahkimin tercih sebeplerini oluşturmaktadır.
- e) Kurumsal tahkim için "daimî hakem mahkemeleri" de denilmektedir.

112) Türkiye'de mobilya sektöründe faaliyet gösteren Türk şirketi (T), İtalyan şirketi (İ) ile mal satım sözleşmesi yapmıştır. Sözleşme ile ilgili olarak doğacak tüm ihtilafların Milletlerarası Ticaret Odası Tahkim kuralları uyarınca, bu kurallara göre atanan hakem veya hakemler tarafından çözümleneceğine ilişkin bir tahkim maddesi de sözleşmeye konulmuştur.

Buna göre aşağıdaki öncüllerden hangisi ya da hangileri doğrudur?

- I.** Taraflar tahkim sürecinin organizasyonunu daimi bir hakem kuruluşuna tevdi etmiştir.
- II.** Mesleki ve sektörel kurumların etki ve prestijinden yararlanmak amacıyla kurumsal tahkim tercih edilmektedir. Taraflar da kurumsal tahkim merkezlerinden ICC'yi seçmişlerdir.
- III.** Kurumsal tahkim merkezlerinin "milletlerarası sermayenin" manivelası olduğu yönündeki anlayışlar, ad hoc tahkimin tercih sebeplerindendir. Taraflar da ad hoc tahkimi seçmişlerdir.

A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III **D) I ve II** E) I ve III

113) Ad hoc tahkim ile ilgili aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- a) Kurumsal tahkim haricindekil diğer tahkimleri ifade eder
- b) Arızı tahkim olarak da bilinir.
- c) Kurumsal tahkim merkezlerinin tahkim prosedürleri üzerindeki bürokratik etkilerden duyulan endişe bu hakim türünün tercih edilme sebeplerinden biridir.

- d) Ad hoc tahkimi seçenler sözleşmelerinde yapacakları bir atıfla tahkim prosedürünü UNCITRAL'in 2010 tarihli Tahkim Kuralları'na tabi kılabilirler.
- e) **Daimi hakem mahkemleridir.**

114) Günümüzde uluslararası arenada hakemlik hizmeti sunmakta olan birçok kurumsal tahkim kuruluşu bulunmaktadır. Aşağıdakilerden hangisi bu tahkim kuruluşlarından?

- 1-Yatırım ihtilaflarının haline dair uluslararası merkez "ICSID"
2-Spor tahkim mahkemesi "CAS"
3-İstanbul tahkim merkezi "ISTAC"

A- 1 ve 2 B-1 ve 3 **C-1,2 ve 3** D-yalnız 1 E- 2 ve 3

115) Yapısal olarak Milletlerarası Tahkim ile ilgili aşağıdakilerden hangisi ya da hangileri yanlıştır ?

- I.Örgütlenme biçimi olarak "Ad Hoc Tahkim" ve "Kurumsal Tahkim" olarak incelenebilir.
II.Tahkim prosedürleri üzerindeki Bürokratik denetimden duyulan endişe nedeniyle Ad Hoc tahkim yerine daha çok kurumsal tahkim tercih edilir.
III.Uluslararası Ticaret Uygulayıcıları, mesleki ve sektörel kurumların etki ve prestijinden yararlanmak amacıyla kurumsal tahkimi tercih ederler.
IV.Kurumsal Tahkim Merkezleri sadece Tüzel kişiler tarafından kurulabilmektedir.
V.Ad Hoc Tahkimin bir kısmı, mesleki ve sektörel Oda ve Birliklere bağlıdır.

A) II ve IV B) I,III ve V C) Yalnız IV **D) II,IV ve V** E) III ve V

116)

- Kurumsal tahkim merkezlerinin bazıları ,devletler arasında akdedidelen ikili veya çok taraflı anlaşmalarla kurulmuştur.
- Ad hoc tahkim merkezlerinin bir kısmı mesleki ve sektörel Oda veya Birliklere bağlıdır.
- Ad hoc tahkimin önemli merkezlerinden biri ICC'dir.
- Ad hoc tahkime arızı tahkim de denir.

Yukarıda verilen bilgilerden kaç tanesi doğrudur?

A)1 B)2 C)3 D)4 E)Hepsi

117) Aşağıdakilerden hangisi 4686 sayılı Milletlerarası Tahkim Kanununun uygulama alanı dışında kalan bir konu değildir ?

- a) Türkiye 'de bulunan taşınmaz mallar üzerindeki ayni haklara ilişkin uyuşmazlık
b) İki tarafın iradelerine tabi olmayan uyuşmazlıklar
c) Türkiye Cumhuriyeti taraf olduğu Milletlerarası Antlaşmalar kapsamına giren uyuşmazlıklar
d) Gemi alacaklısı hakkına ve bu hakkın verdiği rehin hakkına ilişkin uyuşmazlıklar

118) Faaliyet konusu kolonya üretimi olan ve merkezi Konya'da bulunan Turgut A.Ş. ile Bulgaristan vatandaşı Mustafa, mal satım sözleşmesi imzalamışlar. Taraflar, İsviçre hukukunu seçmişlerdir ve sözleşmeye tahkim maddesi koyarak uyuşmazlık durumunda ICC tahkim kuralları uygulanacağını kararlaştırırlar. Tahkim yerini de Barselona olarak belirlerler.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- a) Hakem seçiminde öncelikle ICC kuralları; eğer yoksa İspanya tahkim hukuku kuralları uygulanır.
- b) Turgut A.Ş. adına tahkim anlaşması imzalayan kişinin, tahkim sözleşmesi akdetmesi için özel yetkisi yoksa tahkim anlaşması geçersizdir.
- c) Sözleşmede tahkim yeri belirlenmeseydi, ICC kurallarına göre hakem heyeti tahkim yerini belirler.
- d) İptal davası yalnızca İspanya'da açılabilir.
- e) Turgut A.Ş., tahkim anlaşmasına konu uyuşmazlığı Türk mahkemesine götürdüğü takdirde, davalı taraf tahkim itirazını dava süresince ileri sürebilir.

119) I. Tarafların, ad ve soyadlarını belirtmek suretiyle tayin ettikleri hakemin görevinin herhangi bir sebeple sona ermesi durumunda tahkim kendiliğinden sona erecektir.

II. Tahkim anlaşmasında yargılama kurallarına ilişkin bir düzenleme olmaması halinde, MTK'da aksine hüküm bulunmadıkça tahkim yargılamasında HMK hükümlerinin uygulanması söz konusu olmayacaktır.

III. Taraflar, hakemlere herhangi bir hukuka bağlı olmaksızın dostane çözüm ve hakkaniyete göre karar vermeleri konusunda yetki verebilirler.

IV. MTK, Türkiye'de bulunan taşınmaz mallar üzerindeki aynı haklara ilişkin uyuşmazlıklar ile iki tarafın iradelerine tabi olmayan uyuşmazlıklarda uygulanmaz

Yukarıda belirtilen öncüllerden hangisi yanlıştır?

- a) I
- b) II
- c) III
- d) IV
- e) Hiçbiri

120) I. Yargıtay, taraflar arasındaki sözleşmede tahkim şartına yer verildikten sonra, eğer tahkim yolundan sonuç alınmaz ise uyuşmazlığın mahkemece çözümleneceğine ilişkin bir kayıt konulmasının ilgili uyuşmazlığın tahkim yoluyla çözülmesi hususunda herhangi bir engel teşkil etmeyeceği görüşündedir.

II. Tarafların Türkiye'deki herhangi bir yeri hakemlerin yargılama faaliyetlerini icra edecekleri yer olarak seçmeleri bu yerin tahkim yeri olduğunu ve dolayısıyla da uyuşmazlığın Milletlerarası Tahkim Kanunu'na tabi olduğunu gösterir.

III. Dava dilekçesinde yazılı bir tahkim anlaşmasının varlığının iddia edilmesine davalının verdiği cevap dilekçesinde itiraz edilmemiş olması halinde tahkim sözleşmesinin yazılı şekil şartı yerine getirilmiştir.

IV. Taraflardan birinin, tahkim yargılaması sırasında mahkemeden ihtiyatî tedbir veya ihtiyatî haciz istemesi halinde mahkemenin böyle bir tedbire veya hacze karar vermesi, tahkim anlaşmasına aykırılık teşkil etmez

V. İhtiyatî tedbir veya ihtiyatî hacizle alakalı MTK madde 5 hükmü; tahkim yeri olarak Türkiye'nin belirlenmediği hallerde de uygulama alanına sahiptir

Yukarıdaki bilgilerden hangisi veya hangileri yanlıştır ?

- a) Yalnız I
- b) Yalnız II
- c) I ve II
- d) III ve V
- e) IV ve V

121) Yargıtay'ın "İlgililerin hak arama özgürlükleri açısından hukukun genel ilkeleriyle bağdaşmayacaktır." düşüncesi ile geçersiz saydığı tahkim anlaşması hangisidir?

- a) Patolojik
- b) Kurumsal
- c) Asimetrik
- d) Ad hoc
- e) Hakem akdi

122) Milletlerarası Tahkim Kanunu'nun 2. Maddesine göre uyuşmazlığın yabancılık unsuru taşıması ve buna bağlı olarak da milletlerarası tahkim vasfını kazanacağı hallerden biri değildir?

- a) Tahkim anlaşmasının taraflarının ikametgâh veya mutlak meskenlerinin ya da işyerlerinin ayrı devletlerde bulunması
- b) Asıl sözleşmeye taraf şirket ortaklarından en az birinin yabancı sermaye getirmesi
- c) Tahkim anlaşmasının dayanağını oluşturan asıl sözleşme veya hukuki ilişkinin diğer ülkeye sermaye veya mal geçişini gerçekleştirmesi
- d) Tarafların yerleşim yeri ve olağan oturma yeri veya işyerinin asıl sözleşmeden doğan yükümlülüklerin önemli bir bölümünü ifa edeceği yerden başka bir devlette bulunması
- e) Tarafların yerleşim yerinin tahkim yeriyle aynı devlette bulunması

123) Hakem kararlarının iptal sebeplerinden hangisini başvuru yapan tarafın ispat etmesi gerekmez?

- a) Kararın tahkim süresi içinde verilmediğini
- b) Tahkim anlaşmasının taraflarından birinin ehliysiz olduğunu
- c) Hakem kararına konu uyuşmazlığın Türk hukukuna göre tahkime elverişli olmadığını
- d) Tarafların eşitliği ilkesinin gözetilmediğini
- e) Hakem kurulunun, tahkim anlaşmasına konu olan istemin tamamı hakkında karar vermediğini

124) Tahkim şartı veya Sözleşmesinin geçerlilik şartları ve hükümlerinden hangisi yanlıştır.

- a) Adi yazılı şekle tabidirler.
- b) Tahkim sözleşmesinin geçerlilik bakımından asıl sözleşmeden bağımsızlığı ilkesi benimsenmiştir.
- c) Tahkim itirazının kabulü için dürüstlük kuralına aykırı olmaması gerekir.
- d) Asimetrik tahkim anlaşmaları tahkim yoluna geçerli başvuru hakkı tanır.
- e) İki tarafında müracaat hakkı olmak kaydıyla, taraflar birden fazla tahkim mahkemesini yetkili kılabilir

- 125) New York Anlaşmasına göre yabancı hakem kararlarının tenfizi davalarında görevli ve yetkili mahkemenin hangisi olacağı hangi ülke hukukuna göre belirlenir?
- a) Esas davanın görüldüğü ülke hukuku
 - b) Esas davanın esasına uygulanacak ülke hukuku
 - c) **Tenfiz talep edilen ülke hukuku**
 - d) Türk hukukuna göre belirlenir
 - e) Taraflar kararlaştırır
- 126) Newyork Anlaşmasına göre tanıma ve tenfiz şartlarından hangisi tenfiz mahkemesince resen nazara alınmalıdır?
- a) Taraflar arası geçerli bir tahkim sözleşmesinin bulunup bulunmadığı
 - b) Kararın taraflar için bağlayıcı olup olmadığı
 - c) Kararın hakemlerin yetkileri içinde verilmiş olup olmadığı
 - d) Karara konu teşkil eden ihtilafın tenfiz devleti hukukuna göre tahkime elverişli olup olmadığı
 - e) Karar verilirken davalının savunma hakkına riayet edilip edilmediği
- 127) 1958 tarihli New York sözleşmesinin tanıma tenfiz koşullarından olan “ geçerli bir tahkim sözleşmesinin bulunması ” ile ilgili aşağıda verilenlerden hangisi yanlıştır ?
- a) Taraflar arasında yapılan tahkim sözleşmesi yazılı şekle tabidir
 - b) Tarafların tahkim sözleşmesi yapmaya ehil olmaları gerekir
 - c) Ehliyetin geçerliliği tenfiz devletinin kanunlar ihtilafı kurallarınca belirlenecektir
 - d) Tahkim sözleşmesinin geçerliliğine uygulanacak olan hukuk ilk olarak tarafların seçtiği hukuk bu yoksa hakem kararının verildiği ülke hukukudur
 - e) **Tahkim sözleşmesinin geçerliliğini tenfiz mahkemesi resen inceler**
- 128) Türkiye’de açılan tenfiz davalarında uygulanan usul kuralları ile ilgili aşağıdakilerden hangisi yanlıştır.
- a) Davacının tenfiz davası açabilmesi için hukuki yararı olmalıdır.
 - b) Tenfiz davaları taraf teşkil edilerek hasımlı bir şekilde “basit yargılama usulü”ne göre görülür.
 - c) Tenfize ilişkin kararlara karşı temyiz yoluna başvurulması verilen kararın icrasını kendiliğinden durdurur.
 - d) Türk vatandaşı olsa da Türkiye’de mutad meskeni bulunmayan davaya katılanın teminat yatırması gereklidir.
 - e) **“Tahkime elverişlilik” şartı dışında tenfiz şartlarının gerçekleşmediğini ispat külfeti davalıya yüklenmiştir.**
- 129) New York Anlaşmasına göre yabancı hakem kararlarının tanınması-tenfizi şartlarına göre aşağıdakiilerden hangisi yanlıştır?
- a) Tahkim sözleşmesi yapma ehliyeti, tarafların hakkında tatbiki gereken kanuna göre belirlenir.
 - b) Karar, taraflar için bağlayıcı olmalıdır.
 - c) **Davalının hakem seçiminden haberdar edilmiş sayılması için resmi yargıda öngörülen tebligat kurallarına uyulmuş olmalıdır.**

- d) Hakem kararının icrasının ertelenmiş olması, tenfize itiraz sebepleri arasında sayılmıştır.
- e) Kararını Türkiye'de tanınması ve tenfizi sırasında kamu düzenine aykırılık için Türk kamu düzenine bakılmalıdır.
- 130) Yabancı hakem kararlarının tenfizi davalarında karar ve ilam harcına ilişkin aşağıdakilerden hangisi doğrudur?
- a) Tahkim yargılamasında hesaplanan harç %75 uygulanır
- b) Tahkim yargılamasında hesaplanan harç %50 uygulanır.
- c) Tahkim yargılamasında hesaplanan harç %25 uygulanır.
- d) Tahkim yargılamasında hesaplanan harç %10 uygulanır.
- e) **Yabancı hakem kararlarının tenfizi davalarında karar ve ilam harcı alınmaz.**
- 131) Yabancı hakem kararlarının mahkemece tenfizinde aşağıdaki MÖHUK hükümlerinden hangileri kıyasen uygulanır? (Uygun seçeneklerin tamamını işaretleyiniz)
- a) m.54 – Tenfiz şartları
- b) m.55 – Tebliğ ve itiraz
- c) m.56 – Karar
- d) m.57 – Yerine getirme ve temyiz yolu
- e) m.59 – Kesin hüküm ve kesin delil etkisi
- 132) Yabancı hakem kararlarının tenfizi, tarafların yazılı olarak kararlaştırdıkları yer asliye mahkemesinden istenir. Taraflar arasında böyle bir anlaşma olmadığı durumda hangi yer mahkemeleri sırasıyla yetkilidir ?
- a) Lehine karar verilen tarafın ; yerleşim yeri, yoksa icraya konu teşkil edebilecek malların bulunduğu yer mahkemesi, bu da yoksa sakın olduğu yer mahkemesi yetkilidir
- b) **Aleyhine karar verilen tarafın; Türkiye'deki yerleşim yeri, yoksa sakın olduğu, bu da yoksa icraya konu teşkil edebilecek malların bulunduğu yer mahkemesi yetkilidir**
- c) Aleyhine karar verilen tarafın; Türkiye'deki mutad meskeni, yoksa sakın olduğu, bu da yoksa icraya konu teşkil edebilecek malların bulunduğu yer mahkemesi yetkilidir
- d) Lehine karar verilen tarafın; Türkiye'deki yerleşim yeri, yoksa sakın olduğu, bu da yoksa icraya konu teşkil edebilecek malların bulunduğu yer mahkemesi yetkilidir
- e) Hiçbiri
- 133) New york anlaşmasına göre tanıma ve tenfiz kararlarında adil bir yargılama için aşağıda verilen bilgilerden hangisi yanlıştır?
- a) Davalı ya talep ve iddialarını ileri sürme ve bunları müdafaa etme imkanı tanınması gerekir.
- b) **Davalının haberdar edilmesinde resmi yargıda öngörülen tebligat kuralları uygulanır.**
- c) Tenfiz mahkemesi, davalıyı tahkim safhasında hakemlerin seçiminden ve tahkim prosedüründen haberdar etmelidir.
- d) Savunma haklarına riayet edilip edilmediğini dair ispat külfeti Davalı ya aittir.
- e) Objektif imkansızlık hallerinin ortaya çıkması ve davalının delillerini sunma imkanından mahrum olması gibi durumlarda savunma haklarına riayet edilmiş gibi bir karardan bahsedilemez.
- 134) 1958 tarihli New York anlaşması için aşağıdakilerden hangisi doğrudur?

- a) Yargılamanın şekli ve temyiz usulüne tarafların seçtiği usul hukuku uygulanır.
b) **Anlaşma Türkiye için sadece ticari iş sayılan uyuşmazlıklara uygulanır.**
c) Hakem kararına konu ihtilafın tahkime elverişli olmadığına dair itiraz için davalının itirazı gereklidir.
d) MÖHUK m. 60' da sayılan mahkemelerden hiçbiri Türkiye' de mevcut değil ise dava bakımından Türk mahkemelerinin sadece yerel yetkisi vardır.
e) Hakem kararının icrasının ertelenmiş olması bir tenfize itiraz sebebi değildir.
- 135) 5235 sayılı adli yargı ilk derece mahkemeleri ile Bölge adliye mahkemelerinin kuruluş görev ve yetkileri hakkında kanunun 5. Maddesi uyarınca yabancı hakem kararlarının tanıma ve tenfizine yönelik davalar bakımından hangi mahkeme görevli kılınmıştır.
- a) Bölge adliye mahkemesi
b) Asliye Hukuk Mahkemesi
c) **Asliye Ticaret Mahkemesi**
d) Sulh Hukuk Mahkemesi
e) Asliye Ceza Mahkemesi
- 136) Aşağıdakilerden hangisi ICSID Antlaşması dışında tarafların gidebileceği kurumsal alternatif uyuşmazlık çözüm mercilerinden biri değildir?
- a) **BM Uluslararası Ticaret Hukuku Komisyonu**
b) Uluslararası Ticaret Odası
c) Londra Uluslararası Tahkim Merkezi
d) Stockholm Ticaret Odası Tahkim Enstitüsü
- 137) Aşağıdakilerden hangisi ICSID anlaşmasına göre hakem heyetince verilen kararlar için iptal sebebi teşkil etmez
- a) Hakem heyetinin yetkisini aştığı
b) **Hakem kararının ilgili ülkeye tanınmamış olması**
c) Hakem heyetinin usulüne uygun oluşturulmadığı
d) Kararın ihtiva ettiği hususlara uygun gerekçeler taşımadığı
- 138) Aşağıdaki anlaşmalardan hangisi yabancı yatırım ilişkilerinden doğan uyuşmazlıkların çözümünü için kurumsal tahkim usulü öngörmüştür?
- a) Hukuk Usulüne Dair 1954 tarihli Sözleşme
b) **Yabancı Yatırımlardan Doğan Uyuşmazlıkların Çözümüne İlişkin ICSID Anlaşması**
c) Yabancı Hakem Kararlarının Tanınması ve Tenfizi Hakkında NewYork Konvansiyonu
d) 1961 tarihli Uluslararası Cenevre Sözleşme
- 139) ICSID Anlaşmasına göre hakem heyetinin kararına karşı iptal istemi hakkında aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?
- a) İptal istemi, kararın verilmesinden itibaren 120 gün içinde ileri sürülmelidir.
b) İptal sebepleri Anlaşmanın 52.maddesinde sınırlı olarak sayılmıştır.
c) **İptal başvurusunun değerlendirilmesinde, talep edildiği takdirde uyuşmazlığın esasına ilişkin bir değerlendirme de yapılabilir.**

- d) Süresinde itiraza uğramayan veya itiraz edilmekle beraber iptal edilmeyen kararlar, taraflar için bağlayıcı hale gelir.

140) Aşağıdakilerden hangisi “yatırım uyuşmazlığı” kapsamına girmediği için ICSID tahkimine götürülemez?

- a) B devleti vatandaşı yatırımcının, A devleti ile yatırıma ilişkin sözleşmelerinden kaynaklanan uyuşmazlıklar
- b) A devletinin B yatırımcısına tanıdığı kazı izninin genişliğinin yorumundan doğan uyuşmazlıklar
- c) Yatırımla ilgili ve anlaşmayla verilen bir hakkın çiğnenmesinden kaynaklanan uyuşmazlıklar
- d) B devleti vatandaşı ile A devleti arasında bireysel iş akitlerinden kaynaklanan uyuşmazlıklar
- e) Hiçbiri

141) Türkiye ile Hollanda menşeli Agnes Suikerbiet Limited Şirketi arasında 2006 yılının ocak ayında iç anadolu bölgesinde belirlenen kurak arazilerin kısa sürede verim alınabilen bir tarım yöntemiyle işletilmesi için bir kamu hizmeti imtiyaz sözleşmesi akdedilmiştir. 21.03.2008 tarihinde Türkiye, Agnes Suikerbiet Limited şirketiyle olan imtiyaz sözleşmesini şirketin bazı usulsüzlükleri sebebiyle feshetmiştir. Agnes Suikerbiet Limited şirketi Türkiye'nin tazminat ödemeksizin haksız bir şekilde imtiyaz sözleşmesini sona erdirmesinden bahisle, uyuşmazlığı ICSID'e taşımak istemektedir. (Hollanda ve Türkiye ICSID'e taraf ülkelerdir.)

Yukarıdaki olayla ilgili aşağıdakilerden hangisi doğrudur?

- a) Agnes Suikerbiet Limited Şirketi her iki ülkenin de ICSID'e taraf olması sebebiyle yatırımdan kaynaklanmayan herhangi bir hukuki uyuşmazlığı da ICSID tahkimine götürebilir.
- b) Aralarında ICSID tahkimine gitme konusunda yazılı bir anlaşma olmaksızın Hollanda ve Türkiye ICSID'e taraf ülke olmasından kaynaklı uyuşmazlık tahkime götürülebilir.
- c) Türkiye ile Agnes Suikerbiet Limited Şirketi aralarında ICSID tahkimine gitme konusunda yazılı bir anlaşma akdetmişlerse limited şirketi uyuşmazlığı ICSID tahkimine götürebilir.
- d) Türkiye ICSID'e taraf olmasaydı dahi Agnes Suikerbiet Limited Şirket'i ICSID'e taraf olduğu için yaşadıkları uyuşmazlığı ICSID tahkimine götürmeleri konusunda bir yazılı anlaşma yapmış olmaları tahkime götürebilmeleri için yeterliydi.

142) Aşağıdakilerden hangisi bir uyuşmazlığın ICSID tahkimine götürülebilmesi için gerekli olan şartlardan birisi değildir.

- a) Taraflar arasında ICSID tahkimine gitme konusunda yazılı bir anlaşma bulunmalıdır.
- b) Uyuşmazlık ICSID Konvansiyonuna taraf devlet ile diğer bir akit devlet vatandaşı arasında olmalıdır.
- c) ICSID tahkimine başvurmadan önce bütün iç hukuk yollarının tüketilmiş olması gerekmektedir.
- d) Yatırımdan kaynaklanan hukuki bir uyuşmazlık; yani ‘yatırım uyuşmazlığı’ bulunmalıdır.

143) Yabancı Yatırımcılardan Doğan Uyuşmazlıklarının Çözümüne İlişkin ICSID Anlaşması'na göre aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- a) Hakem heyeti tarafların seçtiği hukuk kuralları dairesinde ihtilafı halleder.
- b) Tarafların bu konuda anlaşmaları yoksa ihtilafa taraf olan devletin hukukunu onun kanunlar ihtilafı kuralları dahil olmak üzere uygular.
- c) **Taraflar hakem heyetinin kararına karşı yerel mahkemelerce başvurabilir.**
- d) Hakem heyeti ihtilafa uygulanacak hukukun belirsizliği veya boşluğu karşısında bir sonuca ulaşmayabilir.

144) Aşağıdaki seçeneklerden hangisi bir uyuşmazlığın ICSID tahkime götürebilmesi için bulundurması gereken şartlardan değildir?

- a) Taraflar arasında ICSID tahkimine gitme konusunda yazılı bir anlaşma bulunmalıdır.
- b) Uyuşmazlık ICSID Konvansiyonuna taraf devlet ile diğer bir akit devlet vatandaşı arasında olmalıdır.
- c) Yatırımdan kaynaklanan hukuk bir uyuşmazlık bulunmalıdır.
- d) **Karar, hakemlerin yetkileri dışında verilmelidir.**

145) Yabancı Yatırımlardan Doğan Uyuşmazlıkların Çözümüne İlişkin ICSID Anlaşması ile ilgili hangisi yanlıştır?

- a) Devletler ile yabancı devlet vatandaşı gerçek ve tüzel kişiler arasındaki yatırım ilişkilerinden doğan uyuşmazlıkların çözümü konusunda özel bir kurumsal tahkim öngörmüştür.
- b) Öngörülen Tahkim, Anlaşma ile kurulan "Yatırım Uyuşmazlıklarının Çözümüne İlişkin Uluslararası Merkez" tarafından idare edilecektir.
- c) Kural olarak davayı karara bağlayacak olan hakemler taraflarca seçilmektedir.
- d) **Merkez, doğrudan hakemlik yaparak tahkim prosedürünü yönetmektedir.**

146) Tahkim görev belgesi ile ilgili aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?A-Görev belgesinde taraflarca aksi kararlaştırılmamışsa, hakem veya hakem kurulu, dava ve cevap dilekçesi verildikten sonra bir görev belgesi hazırlarB-Görev belgesinde hakemlere dostane aracılık yapma yetkisinin de verilmiş olup olmadığı gibi konularda yer alırC-Görev belgesi hakemler ve taraflarca imza edilirD-Görev belgesinde tahkim yeri, tahkim süresi, sürenin başlangıcı, uyuşmazlığa uygulanacak usul hükümleriyle ilgili açıklamalarda bulunurE-**Görev belgesi yalnızca taraflarca imza edilir**

Görev belgesi ile tahkim sözleşmesinin çelişmesi durumunda hangisi niçin esas alınır?

- a) **Tarafların son iradelerini oluşturması sebebiyle görev belgesi esas alınır.**
- b) Tarafların son iradesini oluşturması sebebiyle tahkim sözleşmesi esas alınır.
- c) ICC tahkim kuralları gereğince tahkim sözleşmesi esas alınır.
- d) Tahkim sözleşmesinden önce yapılması nedeniyle görev belgesi esas alınır.
- e) MTO Tahkim Kuralları gereğince tahkim sözleşmesi esas alınır.

147) Hakem veya hakemler kurulunun dava ve cevap dilekçesi verildikten sonra hazırladığı, görevlerini belirten, iddia ve savunmalarının özetinin bulunduğu belgeye ne ad verilir?

- a) İlam

- b) Delil
- c) Karar belgesi
- d) Görev belgesi
- e) Tahkim belgesi

148) Milletlerarası tahkimde görev belgesi hakkında aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- a) Taraflar görev belgesinde belirtilen ve karşılıklı imza edilen hususlara dayanarak hakem kararının iptali yoluna başvuramazlar.
- b) Taraflar hakem seçiminde usulsüzlük iddiası ile iptal davası açamazlar.
- c) Görev belgesinin düzenlenmesinden sonra taraflar tahkim şartının geçersizliği itirazını ileri sürebilirler.
- d) Taraflardan biri belgenin düzenlenmesine veya imzalanmasına katılmayı reddederse belge onay için tahkim divanına sunulmalıdır.
- e) Görev belgesinin her iki tarafça mutlaka imzalanmış olması yargılamaya devam edilebilmesi için zorunlu bir kural değildir.

149) Görev belgesi ile ilgili aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?A)Milletlerarası tahkim hukukunda yargılamanın dahahızlı ve etkin bir şekilde yürütülmesi amacına hizmetetmeyi hedefler.B)İlk kez ICC Tahkim kuralları tarafından kabul edilmişbir kavramdır.C)Türk Hukuku bakımından MTK'da da, taraflar aksinikararlaşdırmadıkça görev belgesinin düzenlenmesikabul edilmiştir.D)Görev belgesi,ICC Tahkim kuralları ve CEPANITahkim kuralları dışında başka kurumsal tahkimkurallarında da yer almaktadır.E)Görev belgesinde, taraflara ve hakemlere ilişkinbilgiler,tarafların iddia ve savunmalarının özetitalepleri,tahkim yeri ve tahkim usulüne uygulanacakkurallara yer verilecektir.

Tahkimde görev belgesi ile ilgili aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- a) Belgenin imzalanmasıyla taraflar açıkça ve yazılı olarak o ana kadar yapılmış bütün işlemlerin (dava dilekçeleri, tebliğ usulü, tahkim yeri seçimi vs) hukuka uygun olduğunu ikrar etmiş olur.
- b) Görev belgesinin imzalanmasıyla hakemlerin yetkileri dışında bir husus görüşülüp karara bağlamaları engellenmiş olur
- c) Görev belgesi, tahkim şartı ya da belgesi yerine geçen bir belgedir.
- d) Görev belgesi imzalanmasıyla taraflar arasında yeni bir tahkim sözleşmesi niteliği kazanır.
- e) Görev belgesi imzalanması ile taraflar son iradelerini açıklamış olmaları esas alınmalıdır

150) Aşağıdakilerden hangisi başvuruyu tapan tarafından hakem kararlarının iptal edilmesinin şartlarından biri değildir?

- a) Kararın, tahkim süresi içerisinde verilmemesi
- b) Tahkim anlaşmasını yapan taraflardan birinin ehliyetsiz olması
- c) Hakem veya hakem kurulunun, hukuka aykırı olarak yetkili veya yetkisiz olduğuna karar verilmesi
- d) Kararın kamu düzenine aykırı olduğu tespit edilirse
- e) Tarafların eşitliği ilkesi gözetilmediği ispat edilirse